

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

11^e JAARGANG

WOENSDAG 31 MAART 1926

No. 535

INHOUD.

CUSTOMS OF THE PORT door <i>C. Vermey</i>	Blz. 296
Restitutietarief voor Limburgsche kolen door <i>D. J. Wansink</i>	298
Nederlandsch-Indië door <i>H. R. du Mosch</i>	300
De Collectieve Arbeidsovereenkomsten op 1 Juni 1925 door <i>Ir. B. Bölgel</i>	301
Uitlegging van het Dawes-Rapport door <i>Mr. L. H. J. J. Muzel</i>	304
De nieuwe Tariefwet in de praktijk III (Slot) door <i>J. van der Poel</i>	305
BUITENLANDSOHE MEDEWERKING:	
Het Zweedsche stelsel van werklozensteun en werkloosheidsbestrijding door <i>F. von Koch</i>	307
Het Concessiewezen der Unie van Socialistische Sovjetrepublieken door <i>Dr. H. von Eckardt</i>	309
AANTEKENINGEN:	
Het toelaten van Duitsche accepten tot disconteerijng bij de Nederlandsche Bank	310
MAANDLIJFERS:	
Giro-kantoor der Gemeente Amsterdam	311
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	311—318
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra.*

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES.

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbicus; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: *Prof. Mr. G. M. Verrijn Stuart.*

Redacteur-Secretaris: *D. J. Wansink.*

Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.*

Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.*

BERICHT.

Met het oog op de a.s. feestdagen zal het volgend No. op Donderdag 8 April verschijnen.

30 MAART 1926.

In den toestand van de geldmarkt kwam weinig verandering. Aanvankelijk werd het aanbod van geld voor particulier disconto iets grooter, zoodat de notering $\frac{1}{8}$ à $\frac{3}{16}$ pCt. kon terugloopen, maar bij het naderen van de maandwisseling werden geldgevers weder meer terughoudend, zoodat aan het einde der week weder voor $2\frac{1}{8}$ pCt. werd afgedaan. Geld voor prolongatie was eerder minder aangeboden. Alleen Dinsdag werd $2\frac{3}{4}$ pCt. genoteerd, de andere dagen 3 of $3\frac{1}{4}$ pCt.

Als gevolg van verdere aflossing van rechtstreeks bij de Nederlandsche Bank geplaatst schatkistpapier blijkt de post binnenlandsche wissels op de balans der Centrale Credietinstelling opnieuw met enkele millioenen te zijn afgenomen. Zij bedraagt thans f 71,7 millioenen. De beleeningen vertoonen, in verband met de naderende maandwisseling, een stijging van van f 7,1 millioenen. Het renteloos voorschot aan het Rijk klom met f 1 millioenen.

De voorraad gouden munt vermeerderde, blijkbaar in verband met nieuwe aanmuntijng, met f 6,8 millioenen. De post muntmateriaal daalde met f 7,3 millioenen. De zilvervoorraad en de post papier op het buitenland bleven vrijwel op dezelfde hoogte. De diverse rekeningen onder het actief namen met f 600.000 toe.

De biljettencirculatie steeg met f 10,6 millioenen. De rekening-courantsaldi geven een vermindering van f 5,4 millioenen te zien. Het beschikbaar metaalsaldo daalde met f 1,5 millioenen.

Het dekkingspercentage bedraagt 53.

* * *

Het verloop van de Fransche en Belgische wisselkoersen trok ook deze week op de wisselmarkt weder de meeste belangstelling, zoodat de omzetten in deze wissels zeer belangrijk waren. Aanvankelijk was de stemming, vooral hier te lande, vaster, maar Vrijdag keerde deze vrij plotseling en werden de in de vorige dagen opgenomen vrij belangrijke bedragen Fransche francs weder verkocht, hetgeen opnieuw een scherpen val veroorzaakte, waarbij ook de Belgische koers werd meegetrokken. Slot 8.59 en 9.91. Ponden waren vaster en konden het verlies der vorige week grootendeels weder inhalen. De overige koersen ondergingen weinig verandering.

LONDEN, 29 MAART 1926.

De geldpositie was beduidend gemakkelijker gedurende de afgeloopte week, terwijl uit den weekstaat van de Bank van Engeland bleek, dat de geldmarkt over een grooter saldo beschikte dan gedurende eenigen tijd het geval was geweest.

Heden was geld met het oog op het einde van het kwartaal zeer gezocht en moest een beroep gedaan worden op het centrale instituut.

Disconto verzwakte onder den invloed van ruimer geld en meer nog in de verwachting, dat na het einde van het gouvèrnementsboekjaar (5 April) een langere periode van ruimer geld zal aanbreken. Driemaands bankaccepten noteerden $4\frac{5}{16}$ $\frac{3}{8}$. Dollars en Guldens sluiten heden op 4.86 $\frac{1}{4}$, 12.13.

CUSTOMS OF THE PORT.

Een zeer elastisch begrip, waaraan vooral in tijden van depressie op de vrachtenmarkt, wanneer bevrachters in de gelukkige positie verkeerden „that they can pretty well dictate their own terms”, maar al te gaarne een ongewenschte en ook nimmer bedoelde uitbreiding wordt gegeven. Waar dit door ons gecrimineerde instituut de reeders, wier pad toch al waarlijk niet over rozen gaat, voor steeds nieuwe verrassingen plaatst en in vele gevallen het door bevrachters met zooveel vervoer verdedigde havengebruik in de praktijk niet anders blijkt te zijn dan een poging om vaak op min oirbare wijze de bevoegdheden uit te breiden, welke de bevrachtingsovereenkomst den bevrachters verleent, hebben wij gemeend goed te doen door enkele aan de praktijk ontleende voorbeelden de aandacht te vestigen op een gebruik, dat langzamerhand in een misbruik dreigt te ontaarden. Wellicht vindt de documentaire Commissie der Nederlandsche Reedersvereniging te 's-Gravenhage in één en ander aanleiding de aandacht der documentary councils van de Engelsche Chamber of Shipping en der Baltic & White Sea Conference te vestigen op dit eenzijdig functionneerend instituut, waardoor de belangen der reedersgemeenschap maar al te zeer geschaad worden. Door gemeen overleg zou het — zelfs in deze voor dergelijke experimenten nu niet bepaald gunstige tijden — in vele gevallen ongetwijfeld mogelijk blijken maatregelen te treffen, waardoor aan dit voortschrijdend euvel paal en perk wordt gesteld.

* * *

Wij mogen allereerst wijzen op enkele door het „Maritime Committee” voor de haven Galveston vastgelegde „havengebruiken en -regelen”; terloops zij opgemerkt dat men zich in andere Gulfhavens als Houston, New Orleans, Port Arthur e.a. slechts al te gaarne op deze „regelen en gebruiken” beroept. Wij zien dan dat door dit comité o.m. gedecreteerd wordt:

a. After a vessel is in loading berth ready for cargo, Charterers may require her to move once at steamer's expense and subsequently the steamer shall move as required at Charterers' expense.

Wanneer, zooals zeer vaak geschiedt, een boot op „netform” van de Golf bevracht wordt en in de bevrachtingsovereenkomst uitdrukkelijk is bedongen, dat alle havenkosten, hoe ook genoemd, voor rekening der bevrachters zijn, nadat de boot gemeend is aan de door bevrachters aan te wijzen laadplaats, beroept men zich met volkomen negatie van de betreffende chartercondities, op de eenzijdig vastgestelde „havenregelen”, ten einde op die wijze de kosten voor verhalen van het schip naar een eventueele tweede laadplaats op de boot te kunnen verhalen.

b. Rain during working hours previous to noon constitutes that day a nonworking day and rain between 1 and 4 p.m. shall prevent that half day from counting. The fact that one or more merchant vessels work, shall not constitute it a working day.

Nemen wij het geval van een boot, voor welke belading en ontlossing een bepaald aantal „weather-working days” is overeengekomen. Volkomen logisch, billijk en overeenkomstig de chartercondities zoude het zijn, indien de tijd, gedurende welke door ongunstig weder niet kon worden geladen resp. gelost, niet zoude tellen. Wat zien wij echter in de Gulfhavens? Dat in een zeker gedeelte van de laadhaven een plaatselijke regenbui valt; dat het op de laadplaats echter den geheelen dag „kurkdroog” is en dat dan ook gedurende dien dag zonder eenige onderbreking met laden wordt voortgegaan. Niettemin beroept men zich al weder op de „havenregelen” en brengt men, al naar gelang der omstandigheden, van den daadwerkelijk gebruikten tijd een halven of wel heelen dag in mindering!

c. Charterers shall be allowed the day after completion of loading to settle and prepare the necessary shipping documents. This day shall not count as a layday. Should,

however, the vessel complete her cargo and be settled the same day, that day shall not count as a layday, but charterers shall not be allowed an extra day for the preparation of documents.

In de praktijk zien wij nu, dat bevrachters aan deze al weder geheel eenzijdig vastgestelde regeling het recht meenen te mogen ontleenen om den laatsten dag, gedurende welke geladen wordt, eenvoudig niet te laten tellen!

Het is duidelijk dat op deze wijze de overeenkomst tusschen reederij en bevrachters, als resultaat der tusschen partijen gevoerde onderhandelingen tot stand gekomen, in verschillende opzichten illusoor wordt. Men kan natuurlijk langs legalen weg vrachters bevrachters te dwingen, zich strikt aan de bepalingen van de bevrachtingsovereenkomst te houden, doch de ervaring leert nu eenmaal dat vrouwe Justitia in Amerika opvattingen huldigt, die vaak afwijken van die, welke in West-Europa gangbaar zijn, afgezien nog van den langen duur van dergelijke processen, en het verdient dan ook aanbeveling procedures in Amerika zooveel mogelijk te vermijden.¹⁾

* * *

Trouwens ook in de Noord-Fransche havens — wij denken in het bijzonder aan Duinkerken en Le Havre — is men maar al te zeer geneigd aan allerlei eenzijdig vastgestelde en uitsluitend in het belang der bevrachters e.g. ladingontvangers in het leven te roepen maatregelen, een officieel cachet te geven door deze als „officieele havengebruiken” te bestemmen! Wij releveeren het geval dat vracht betaalbaar is op basis van het in de loshaven bij uitlevering der lading vastgestelde gewicht; heeft de reederij er al belang bij het uitgeleverd gewicht te doen controleren door middel van checkweighers en de kosten voor zoodanige „check-weighing” voor haar rekening te nemen, te Havre en Duinkerken decreteert men eenvoudig, dat de kosten van het wegen zelf — een manipulatie, die uit den aard der zaak kostbaarder is dan het controleren van zoodanig wegen — voor gemeenschappelijke rekening van reederij en ladingontvangers zijn. „Door schade en schande wordt men wijs” en wanneer een reederij eenmaal met dit „havengebruik” heeft kennis gemaakt, zorgt zij er ge-

¹⁾ Inmiddels is door de U.S. Circuit Court of Appeal vonnis gewezen in een procedure tusschen de reederij van het Zweedsche s.s. „Laponia” — welk stoomschip op Form O bevracht was — en te Galveston gevestigde bevrachters, die der reederij een aantal kosten tot een totaal bedrag van \$894.87 in rekening hadden gebracht, welke kosten door de Reederij werden gevraagd. Grosso modo waren de bestreden posten voor: loodsgeld, kosten in verband met verhalen der „Laponia”, surveyor's certificate dat het stoomschip voldeed aan de eischen gesteld door den Board of Underwriters, kosten berekend door de Scheepvaart Afdeling der Katoenbeurs te Houston en Galveston, voorts sleeploon, loodshuur en „dockage”. In eersten aanleg besliste de „District Court of the U.S. for the Southern District of Texas” dat der reederij een bedrag van \$896.65 — dat ten onrechte door bevrachters aan de reederij was berekend — competeerde. Dit bedrag omvat behalve de genoemde, nog enkele verdere posten, welke verschuldigdheid niet langer door bevrachters werd bestreden, alsmede alle door de reederij in rechten geclamende bedragen met uitzondering van \$83.22 „inspection fee” door de Scheepvaart Afdeling der Katoenbeurs aan bevrachters berekend. Bevrachters kwamen tegen dit vonnis in verzet bij de „U.S. Circuit Court of Appeal” welke besliste dat het bedrag van \$83.22 voor „inspection fee” door bevrachters behoorde te worden betaald, doch dat reeders aansprakelijk waren voor een gedeelte der loodsgelden ten bedrage van \$40. In totaal werd der reederij derhalve toegewezen een bedrag van \$839.87 vermeerderd met rente.

Het stemt ongetwijfeld tot tevredenheid dat de „U.S. Circuit Court of Appeal” door zijn vonnis paal en perk heeft gesteld aan de vaak maar al te zeer misplaatste pogingen van Gulf bevrachters om allerlei bedragen die geenszins voor scheepsrekening zijn, niettemin aan de reeders te berekenen en van de verschuldigde vracht eenvoudig in mindering te brengen.

woonlijk wel voor bij een volgende gelegenheid te bedingen dat de kosten voor wegen integraal ten laste der bevrachters c.q. ladingontvangers komen. Met veronachtzaming van het „havagegebruik” leggen bevrachters zich als regel bij een dergelijk beding van reederszijde neer! Dit is slechts één enkel voorbeeld van de velerlei pogingen in deze en tal van andere havens om kosten, die krachtens bepalingen van Charterpartij en trouwens ook redelijkerwijze door bevrachters/ladingontvangers dienen te worden gedragen, aan de rederij in rekening te brengen, doch het zoude ons natuurlijk te ver voeren, indien wij al deze aanslagen op des reeders beurs tot in bijzonderheden zouden behandelen. Wij mogen echter nog eens met een enkel woord wijzen op de eigenaardige interpretatie van het begrip „vrij aan boord”, die in de haven van Antwerpen „burgerrecht” heeft verkregen; volgens het „havagegebruik” te Antwerpen toch kan de aflader volstaan met aanlevering der goederen op de kade langs zijde het schip; dit laatste moet alsdan de kosten dragen verbonden aan het laden vanaf wal! Indien de exportboot bij arrivement der goederen te Antwerpen nog niet aldaar is aangekomen, zoodat het niet mogelijk is de lading onmiddellijk in exportboot te laden, is de aflader krachtens „havagegebruik” gerechtigd deze op den wal — binnen den perimeter van het schip, d.w.z. binnen bereik van scheepstakel — te plaatsen. De kosten voor het aan boord brengen zijn al weder voor scheepsrekening! Men zal moeilijk kunnen ontkennen dat het begrip „vrij aan boord” te Antwerpen geweld wordt aangedaan. Nochtans kunnen afladers zich, behalve op het z.g. „havagegebruik”, ook beroepen op jurisprudentie, daar de Rechtbank te Antwerpen — gehoord de Antwerp Shipping Federation en anderen — de interpretatie der afladers als juist heeft erkend en hen bij een met reeders ter zake gerezen geschil in het gelijk heeft gesteld. Het is derhalve zaak voor reeders, die het vervoer eener lading van Antwerpen op „liner terms” afsluiten, met deze extrakosten rekening te houden, tenzij het hun gelukt in de bevrachtingsovereenkomst speciaal te bedingen dat dezelve ten laste der bevrachters komen.

* * *

Interessant is — bezien in het licht der Antwerpse jurisprudentie — een vonnis door rechter Greer, van de King's Bench, gewezen ter zake van de verplichting, die rust op een stoomschip, dat een lading hout in de haven van Hull moet lossen. Bedoeld vonnis toch stelde uitdrukkelijk vast dat in het algemeen lossing van hout „alongside” in de haven van Hull niet medebrengt het op scheepskosten brengen der lading *buiten* de zich binnen bereik van het laadgerei bevindende kaderuimte. Zelfs al was deze laatste wijze van lossen gekocht voor een „havagegebruik” in meergenoemde lossaven, meende rechter Greer niettemin dat een dergelijk „havagegebruik” strijdig was met de juiste interpretatie die aan „alongside” in het betreffend charter moest worden gegeven. Van dit vonnis gingen gedaagden, de ontvangers te Hull, in beroep; het baatte hun echter niet, daar in November jl. de „Court of Appeal” bij monde van rechter Bankes tot verwerping van het beroep concludeerde.

Belangwekkend is in dit verband een schrijven d.d. 19 November jl., door den heer J. Jantzen, Directeur van de Nordisk Skibsrederforening te Oslo, gericht aan en op 26 November jl. gepubliceerd door den redacteur van Lloyd's List and Shipping Gazette. In zijn schrijven wijst de heer Jantzen erop, dat in 1899 vertegenwoordigers der Chamber of Shipping en der Timber Trade Importers' Association gezamenlijk een verklaring opstelden terzake van de gebruiken met betrekking tot de lossing van hout in de haven van Hull. Men kwam overeen dat het schip verplicht was voor zijn rekening te lossen, hetzij op de kade of op bogies dan wel de lading over boord te strijken in

door ontvangers voor hunne rekening langs zijde te zenden open lichters. De ontvangers verplichtten zich daarentegen zorg te dragen voor een geschikte ligplaats en een voldoende, niet onderbroken aanvoer van bogies en/of lichters. Terecht stelt de heer Jantzen dan ook, dat het bereikt accoord tusschen vervoerder en lading-ontvanger niet anders was dan een „quid pro quo”, waarbij op redelijke wijze met de belangen van beide partijen was rekening gehouden.

In 1915 nu bleek dat de ontvangers der lading van het s.s. „Lizzie” hun verplichtingen krachtens het bestaand convenu niet nakwamen; zij zorgden niet voor een beschikbare ligplaats, waardoor de boot gedurende verscheidene dagen werd opgehouden en weigerden vervolgens vergoeding te betalen voor de door hunne nalatigheid veroorzaakte vertraging. De „Nordisk” besloot deze kwestie aan het oordeel van den rechter te onderwerpen en vier jaren later werd door de „House of Lords” in hoogste instantie beslist dat de lading-ontvangers *niet* aansprakelijk konden worden gesteld voor de aan het s.s. „Lizzie” veroorzaakte vertraging. Met betrekking tot de krachtens overeenkomst van 1899 op ontvangers gelegde verplichting stelde Lord Atkinson: „It is not thus that absolute unconditional obligations can be spelt out and imposed. Adopting the words of Lord Macnaghten in the judgment from which I have already quoted, I may say that in order to impose the liability contended for, the language used must in plain and unambiguous terms define and specify the period within which delivery of the cargo is to be accomplished.”

Krachtens bestaande overeenkomst rustte op de ontvangers de verplichting om een beschikbare ligplaats aan te wijzen en wel zoodanig, dat de boot zonder vertraging zou kunnen lossen. Ofschoon slechts één uitleg mogelijk lijkt, n.l. dat de ontvangers verantwoordelijk zouden zijn voor vertraging die zou kunnen ontstaan bijaldien geen beschikbare ligplaats werd aangewezen, maakt helaas de overeenkomst van 1899 geen deel uit van de eigenlijke vervoer-overeenkomst. Indien derhalve een ontvanger zich door de overeenkomst van 1899 niet moréel gebonden achtte, werd hem op deze wijze de gelegenheid geboden om zich aan verantwoordelijkheid ter zake van verplichtingen, voortvloeiende uit bedoeld accoord, te onttrekken.

Eenige jaren later besloot de „Nordisk” opnieuw een tusschen reeders en ontvangers te Hull gerezen geschil aan het oordeel van den rechter te onderwerpen. Het gold ditmaal het s.s. „Turid” en de rechter moest beslissen „whether a custom with regard to the discharge of wood goods was consistent with the contract.” De lossing van het s.s. „Turid” geschiedde te Great Yarmouth. Daar er geen voldoende water stond om het schip direct aan den wal te meren, was de gezagvoerder genoodzaakt stellingen te doen aanbrengen waarover de lading op den wal werd gebracht. Hij deed zulks echter onder protest en de „Nordisk” besloot de ontvangers in rechten aan te spreken ter zake van restitutie van de zoodanig veroorzaakte extrakosten. Bij vonnis in 1922 door de „House of Lords” gewezen, werd de rederij in het gelijk gesteld. In het vonnis werd o.m. gesteld „that the word „alongside”, if it does not suggest actual contact, does at all event suggest close contiguity and not the less so because the ordinary obligation of the shipowner is admittedly only to deliver to the consignee the cargo his ship carries at ship's rail. A contract which requires delivery elsewhere extends this legal obligation.”

Na dit in hoogste instantie gewezen vonnis, dat den reeder geheel en al in het gelijk stelde, was het zaak het door den rechter als juist erkende beginsel ook te doen eerbiedigen door ontvangers in andere Engelsche havens, die zich al evenzeer op het „havagegebruik” beriepen. Daar de Hull-ontvangers zich, gezien hun houding ten aanzien van het s.s. „Lizzie”,

klaarblijkelijk niet langer aan het convenu van 1899 gebonden achten, was er ook voór vervoerders geen aanleiding de voorwaarden dier overeenkomst nog langer na te leven; nadat in verschillende procedures te Sunderland en West-Hartlepool, door reeders tegen ontvangers gevoerd, eerstgenoemden zonder uitzondering in het gelijk waren gesteld, besloot men ook te Hull een „test-case” voor den rechter te brengen. Ditmaal gold het een geschil, gerezen ten aanzien van het s.s. „Oresund”, wederom naar aanleiding van het begrip „delivery alongside”; ook ditmaal stelde het vonnis de reeders in het gelijk en werd hiermede een einde gemaakt aan een heerschend wabégrip, waardoor al te lang reeds op de reeders lasten waren gelegd, die redelijkerwijze door de belanghebbenden bij de lading behoorden te worden gedragen.

Terecht merkt de heer Jantzen in zijn „open brief” op dat als regel de „tramp-reeder”, wiens schip slechts nu en dan een bepaalde haven aanloopt, weinig of geen invloed kan uitoefenen op de gewoonlijk door den plaatselijken handel eenzijdig vastgestelde „regelen en gebruiken”. „We have never heard of a local custom in owners' favour” zegt de schrijver aan het eind van zijn interessant betoog en de veelgeplaagde reeder zal het ten volle met dezen uitroep des heeren Jantzen eens zijn.

* * *

Wij mogen tenslotte nog met een enkel woord wijzen op een beschouwing, die kortelings door het Bureau van de Baltic and White Sea Conference ter zake van „trimkosten” werd gepubliceerd. Gedurende de laatste maanden, zoo luidt het, werden tal van gevallen te onzer kennis gebracht waar — naar reeders meening volkomen ten onrechte — trimkosten aan het schip in rekening werden gebracht. Klaarblijkelijk zijn afladers van oordeel, dat zij het recht hebben deze kosten over het geheele geladen kwantum in rekening te brengen zoodra zij erin geslaagd zijn één of meer reeders te bewegen deze kosten aan hen te voldoen. Terecht wordt er in het artikel op gewezen, dat een beroep op het Engelsche „National Coal Trimming Tariff”, krachtens hetwelk over het totaal geladen kwantum trimkosten verschuldigd zijn, om het even o. in werkelijkheid een grooter of kleiner hoeveelheid lading werd getrimd, moet falen, daar het hier geldt een formeele overeenkomst gesloten tusschen de Shipping Federation enerzijds en de National Transport Workers' Federation anderzijds, een accoord derhalve tusschen twee groepen van belanghebbenden, waarbij mag worden verondersteld, dat met beider belangen behoorlijk is rekening gehouden en dat aan de tarieven, in gemeen overleg vastgesteld, een gemiddelde basis ten grondslag ligt en niet een uitzonderingsgeval, waarbij het noodzakelijk bleek een maximum-hoeveelheid lading te trimmen. Wanneer dan ook in *Engelsche* havens trimkosten worden berekend over de in totaal geladen hoeveelheid is zulks in overeenstemming met boven gereleveerde overeenkomst, krachtens welke bepalingen de trimmers gedurende de belading aanwezig moeten zijn, ten einde indien en wanneer zulks noodig blijkt de lading te kunnen trimmen. Wanneer echter deze beide essentiele factoren ontbreken, d.w.z. primo geen formeele overeenkomst is aangegaan tusschen de direct-belanghebbenden en secundo evt. trimmen wordt verricht door de arbeiders die het schip beladen en die „en passant” de lading onder de luikhoofden nivelleeren, dan krijgt de zaak reeds een geheel ander aanzien. Nog onbillijker en onlogischer wordt de als regel door Zweedsche ertsverscheperen aan alle schepen zonder onderscheid in rekening gebrachte post „trimkosten”, wanneer „geen man en geen schop” tijdens de belading in de ruimen zijn geweest en van trimmen in de gebruikelijke beteekenis geen sprake is. „The cost of all work shall have a reasonable relation to the value of the services rendered” zegt het Bureau der Baltic & White Sea Conference terecht in zijn

beschouwing, wanneer het erop wijst, dat het maar al te vaak voorkomt, ja als het ware schering en inslag is, om op volkomen willekeurige wijze trimkosten vast te stellen, die in geenerlei verhouding staan tot de door afladers gemaakte kosten, terwijl van de zijde der afladers ook geenerlei poging wordt gedaan om tot een billijke regeling te geraken met de partij die ten slotte moet betalen, d.w.z. de reederij! „It is of importance that owners do not acquiesce in excessive charges for trimming” luidt het advies van meergenoemd Bureau. Afgezien toch van het geenszins nieuwe, maar daarom allerminst onredelijke, argument, dat bij de huidige vrachten geen reeder zich de weelde kan veroorloven om ongemotiveerde kosten te betalen, is het gevaar geenszins denkbeeldig, dat z.g. havengebruiken langzamerhand — geheel ten onrechte en zeer tot schade der reederij — min of meer burgerrecht verkrijgen, waardoor het voor den enkeling-reeder nog moeilijker wordt zich met succes te verzetten tegen dergelijke „pickings”, want dit zijn het ten slotte. Het is ons bekend, dat ter zake dezer trimkosten door afladers in Zweden tegen een Nederlandsche reederij een vordering in rechte is ingesteld; de reederij die stelt dat niet getrimd is, beschouwt deze zaak als een „testcase” en het rechterlijk vonnis mag dan ook met belangstelling tegemoet worden gezien.

* * *

Wij mogen volstaan met deze bloemlezing van enkele markante gevallen, die o.i. echter duidelijk aantoonen, dat allengs allerlei „havengebruiken” zijn ontstaan, die op de keper beschouwd niet anders zijn dan verkapte pogingen om, vaak in flagranten strijd met de in gemeen overleg vastgestelde bepalingen der bevrachtings-overeenkomst, der reederij verdere concessies af te dwingen.

Zijn dergelijke pogingen ten allen tijde laakbaar en niet in overeenstemming met het beginsel om ook, of beter gezegd juist, in zaken fairheid te betrachten, een beginsel dat in onzen weliswaar verlichteren tijd toch nog niet als „obsolete” mag worden beschouwd, dubbel onaangenaam zijn zij in een tijd, waarin de reeder om zijn bestaan moet worstelen.

Moge dan ook krachtiger dan tot dusver door de daartoe aangewezen lichamen de strijd tegen deze „havengebruiken” worden aangebonden. De reeders zullen hier wel bij varen!

C. V.

Rotterdam, Februari 1926.

RESTITUTIETARIEF VOOR LIMBURGSCH KOLEN.

Tusschen de Nederlandsche Spoorwegen en de Limburgsche Mijnbesturen is op initiatief van den vorigen Minister van Waterstaat een overeenkomst tot stand gekomen, die, naar uit een mededeeling van eerstgenoemde partij blijkt ¹⁾, het volgende inhoudt:

„De Nederlandsche Spoorwegen hebben zich verbonden, aan de Limburgsche mijnen op het vervoer per spoorweg van steenkolen, briketten en cokes, van de Limburgsche mijnstations, gedurende drie achtereenvolgende jaren, elk jaar, bij nadere verrekening, een zoodanige restitutie te verleenen, dat zal worden terugbetaald hetgeen voor dat vervoer door de Nederlandsche Spoorwegen meer is genoten dan een bedrag van f 2.15 per ton, terwijl de mijnbesturen daartegenover de verplichting op zich hebben genomen gedurende die drie jaren, elk jaar, tenminste 6 miljoen tonnen steenkolen, briketten en cokes op Limburgsche mijnstations ter vervoer per spoorweg aan te bieden en aan de Nederlandsche Spoorwegen te voldoen hetgeen deze aan vracht voor dat vervoer minder genoten hebben dan f 12.900.000 (d.i. 6 miljoen ton à f 2.15 per ton); of, indien de vervoerde hoeveelheid 6 miljoen ton heeft overtroffen, dan f 2.15 per ton.”

De Spoorwegen hebben dus, naar zij ter verduidelijking nog opmerken, bij het vervoer der kolen de

¹⁾ N. R. C. van 20 Maart 1926, Ochtendblad.

normale tariefvrachten, terwijl later met de mijnen een verrekening plaats vindt op basis van een gemiddelde van f 2.15 per ton.

Beteekent deze regeling nu een offer voor de Spoorwegen? „Ons werd de zaak zoo voorgesteld”, schrijven zij,¹⁾ „dat de mijnen, indien zij geen reductie ontvingen, hun productie aanmerkelijk zouden moeten inkrimpen. In dat geval zouden wij het vervoer en dus onze ontvangsten aanmerkelijk zien teruggaan.” De Spoorwegen hebben dus het vervoer van 6 miljoen ton tegen een vrachtgemiddelde van f 2.15 voordeelijker geacht dan dat van een kleinere hoeveelheid tegen de geldende tariefvrachten. Van een offer hunnerzijds is, zoo gezien, derhalve geen sprake. Een andere vraag is echter, of de bepalingen van het contract soms van dien aard zijn, dat het wegens de wijze van naleving door de mijnen een aanmerkelijke schadepost voor de Spoorwegen zal opleveren.

Hierover een enkele algemeene opmerking.

De overeenkomst maakt de mijnen onafhankelijk van de tariefvrachten der spoorwegen. Zij kunnen thans in hun franco-bestemmingsprijzen de vrachten calculeeren, die zij, gegeven de op de verschillende plaatsen van bestemming geldende concurrentieprijzen, juist achten, met dien verstande, dat zij ervoor hebben zorg te dragen, dat

1° het resultaat van deze politiek een vervoer van minstens 6.000.000 ton zij²⁾;

2° de door de Spoorwegen volgens de gewone tarieven den mijnen in rekening te brengen vrachten gemiddeld f 2.15 per ton beloopt, met een minimum van f 12.9 miljoen, want een nadeelig verschil moet door de mijnen worden aangevuld;

3° zij hunnerzijds hun afnemers de aan de Spoorwegen per saldo te betalen vracht in rekening brengen.

Is nu te verwachten, dat het gevolg van deze vrijheid een verwaarloosen van den afzet op korten ten bate van dien of grooteren afstand zal zijn, m.a.w. zullen de Spoorwegen alleen kolen te vervoeren krijgen over trajecten, waarover zij thans meer dan f 2.15 vracht ontvangen? Dan ware de overeenkomst voor hen inderdaad hoogst nadeelig, aangezien zij dan een zeer groot deel der van de mijnen ontvangen tariefvracht zouden moeten restitueeren en deze vervoeren voor hen een groot verlies zouden opleveren. Dit zou inderdaad directe subsidieering van de mijnen door de Spoorwegen zijn. Een extra voordeel laat zich onder deze omstandigheden voor de mijnen nog denken, doordat zij bij vervoer over dergelijke trajecten hun afnemers wellicht meer dan de f 12.900.000 vracht in rekening zouden kunnen brengen, die zij per saldo aan de Spoorwegen moeten voldoen.

Deze gedragslijn, die op het eerste gezicht voor de mijnen wel het meest voor de hand schijnt te liggen, zou echter niet de meest verziende politiek zijn, aangezien de Spoorwegen reeds duidelijk hebben verklaard³⁾, de voor drie jaren gesloten overeenkomst na het verstrijken van dien termijn dan niet te zullen continueeren; de mijnen zouden dan hun inmiddels verloren gegane afzetgebied op korten afstand moeten heroveren.

Als men verder nagaat, waar de belangrijke centra van kolenconsumptie zijn gelegen, is het bovendien zeer onwaarschijnlijk, dat het gebied, hetwelk bij het voeren eener dergelijke politiek voor den afzet in aanmerking zou komen, een absorptievermogen van 6 miljoen ton per jaar zou hebben. Voorts zou deze politiek worden geremd door het feit, dat bepaalde kolensoorten slechts voor bepaalde doeleinden geschikt zijn en dus op bepaalde markten aangewezen. Zelfs al zou een gebied als bovenbedoeld met een consumptievermogen van 6 miljoen ton wel bestaan, dan nog is het dus de vraag, of de Limburgsche productie,

zooals die nu eenmaal is samengesteld, in dit gebied afzet zou kunnen vinden.

Een remmende werking zal verder niet in het minst uitgaan van de overweging, dat bij de openbare meening tegen een op bovenstaande wijze geforceerd spoorwegtekort, dat uit de schatkist moet worden bijgepast, ongetwijfeld ernstig verzet zou rijzen. Voor zoover het de Staatsmijnen aangaat zou men zich nog bij het feit kunnen neerleggen, omdat het per saldo op hetzelfde neerkomt, of hun tekort direct, dan wel via de Spoorwegen ten laste van de Staatskas komt. De kleinste helft der Limburgsche productie is echter afkomstig van *particuliere* mijnen!

Een uiterste van tegengestelden aard als het hierboven besprokene is dat, waarbij de mijnen de door hen aan de Spoorwegen te betalen tariefvracht niet in de aan hun afnemers te berekenen vracht zouden terugvinden, b.v. wanneer zij de geheele 6.000.000 ton à f 1.10 per ton exporteerden. Dan zouden de Spoorwegen een uitkeering van $12.9 - 6.6 = 6.3$ miljoen ontvangen, waarvoor zij niets zouden hebben gepresteerd.

Deze casuspositie wordt alleen gekozen, om aan te toonen, dat tusschen de uiterste toespitsing op het belang der mijnen, resp. der Spoorwegen, een zekere evenwichtstoestand denkbaar is, waarbij beide partijen zooveel mogelijk op hun rekening komen en van de overeenkomst profiteeren. Leven en laten leven zal toch ook hier op den duur de juiste regel zijn. De ideaaltoestand zou uiteraard zijn bereikt, wanneer de mijnen 6.000.000 ton tegen een gemiddelde vracht van f 2.15 per ton zouden kunnen afzetten en de Spoorwegen ditzelfde bedrag als gemiddelde tariefvracht zouden ontvangen. De vraag is echter, of deze drie voorwaarden tegelijk te verwezenlijken zijn. Zoo niet, in welken omvang zal dan de uitvoering der overeenkomst door de mijnen tot verlenging van het gemiddelde traject, d. i. tot restitutieplicht voor de Spoorwegen leiden?

Voor een antwoord op de eerste vraag gaat het er om, of de vrachtverlaging tot een gemiddelde van f 2.15 per ton zoodanige beteekenis heeft, dat het grotere aandeel, hetwelk den mijnen daardoor van de verkoopprijzen toevalt, die gelden in het gebied waarheen zij tot dusverre hun kolen leverden¹⁾, hun een voldoende prikkel is, om den afzet daarheen op te voeren tot 6.000.000 ton, den mijnen en den Spoorwegen f 12.9 miljoen vracht opleverende. Van de mate, waarin dit het geval is, zal dan — en hier komen wij tot het antwoord op de tweede vraag — afhangen in hoeverre zij door afzet op plaatsen, waar zij thans goedkooper dan voor het afsluiten der overeenkomst kunnen leveren, het gegarandeerde vervoer- en vrachtminimum moeten bereiken. Indien nu deze noodzaak optreedt, moeten deze plaatsen dan noodzakelijk op verren afstand worden gezocht, waardoor het tariefvrachttotaal ver boven f 12.9 miljoen zal stijgen en de Spoorwegen veel moeten restitueeren? Dit is niet a priori noodzakelijk. Beslissend is hier de grootte van de vervoerstoename, noodig om 6 miljoen ton te bereiken, alsmede van de vracht, die nog aan het totaal bedrag van f 12.9 miljoen ontbreekt. Stel b.v. de Spoorwegen ontvangen ten vervoer naar het huidige afzetgebied 5 miljoen ton per jaar en incasseeren f 11 miljoen vracht. Het vervoer moet dan toenemen met 1 miljoen ton, den spoorwegen opleverende f 1,9 miljoen vracht. De plaatsen van afzet zouden nu dus, zal de overeenkomst niet onereus voor de Spoorwegen worden, zoo kunnen worden gekozen, dat Limburgsche kolen, belast met een vracht van in doorsnee f 1,90 per ton, er juist kunnen concurreren. Dit zullen, waar de afzetmogelijkheden van kolen in zeer sterke mate van vrachtverschillen afhankelijk zijn, wellicht reeds plaatsen zijn, waar een spoorvracht van f 2,25 of f 2,50

¹⁾ N.R.C. 20 Mrt. Ocht.bl.

²⁾ Verder wordt duidelijkheidshalve steeds van 6 miljoen ton gesproken.

³⁾ N.R.C. 20 Mrt. 1926, Ocht.bld. en 24 Maart 1926, Av.bld.

¹⁾ Dat zij dat gebied op zouden geven is, naar boven werd uiteengezet, niet aan te nemen.

niet tot afzet leidt, doch niet die, waarheen de Spoorwegen thans f 4,80 vracht berekenen. Hier openen zich dus ruime mogelijkheden, om de restitutieplicht voor de Spoorwegen zooveel mogelijk te beperken.

Deze opvatting, waartoe hier langs theoretischen weg wordt gekomen, loopt parallel met de verwachting door de Spoorwegen uitgesproken, ¹⁾ dat het vervoer zich in de eerste plaats zal wenden naar het huidige afzetgebied en daarnevens naar plaatsen, waar vroeger niet kon worden geleverd, waarbij dan, volgens de Spoorwegen, waarschijnlijk in overwegende mate moet worden gedacht aan veel zuidelijker dan b.v. Groningen en Leeuwarden gelegen plaatsen, n.l. die, welke buitengewoon gunstig liggen voor den aanvoer te water van Duitsche en Engelsche kolen.

Intusschen zullen, ook al ware het belangenevenwicht theoretisch zonder verlenging van het gemiddelde traject te bereiken, de mijnen toch steeds aan den veiligen kant willen blijven, om niet voor de noodzaak tot bijpassing van vracht te worden gesteld. Daardoor zal een zekere tendens tot bevordering van het verkeer over lange afstanden bestaan. De boog kan hier echter niet te strak gespannen worden, omdat dan de neiging tot continuatie bij de Spoorwegen verdwijnt — tenzij voor de mijnen nu reeds zou vast staan, dat zij de overeenkomst niet willen verlengen en zij den daardoor geschapen toestand rücksichtslos zouden willen uitbuiten. Dit is echter niet aan te nemen, op zichzelf niet en voorts wegens de hierboven reeds genoemde redenen.

Een uitvoering der overeenkomst, die een zeker evenwicht schept tusschen de belangen van beide partijen, en hiernaar zal toch, naar verwacht mag worden, worden gestreefd, brengt dus naar het wil schijnen mede, dat de mijnen een politiek voeren, die in de eerste plaats den invloed der vrachtverlaging in het gebied, waar zij thans reeds kunnen concurreren, ten volle laat uitwerken, om slechts, in zoverre op deze wijze het quantum van 6 millioen ton, resp. de gegarandeerde vracht, of beide, niet te bereiken zijn, nieuwe afzetgebieden te zoeken.

* * *

Dit alles handelt slechts over het beginsel en is vrij eenvoudig. Doch de uitvoering van dit beginsel, dat dus gericht is op het bewaren van het belangenevenwicht tusschen mijnen en Spoorwegen, zal zeer hooge eischen aan de verkoopsorganisatie der mijnen stellen. Zullen de Spoorwegen hun f 12.900.000 ontvangen zonder te groote restitutieplicht? Zal de aan afnemers door de mijnen in rekening te brengen vracht f 12.900.000 opbrengen? In welken omvang zal de consumptie reageren op verlaagde vrachten, m.a.w. zal het quantum van 6.000.000 ton worden bereikt? Hieromtrent zullen de mijnen zich een denkbeeld moeten vormen, wil niet de overeenkomst aan den een of anderen kant ongewenschte gevolgen hebben.

Twee factoren bemoeilijken bovendien het overzicht: In het voorgaande is eenvoudigheidshalve steeds gesproken van „kolen” en „de mijnen”.

Nu wordt in de eerste plaats de afzet gecompliceerd door het reeds genoemde bestaan van verschillende kolensoorten, ieder met hun eigen afzetverhoudingen. Daarnaast komen dan de briketten en de cokes.

In de tweede plaats hebben de Limburgsche mijnen geen gemeenschappelijke verkoopsorganisatie, die voor de doorvoering van een politiek als boven geschetst vereischt schijnt, doch zijn zij in vijf, elkander beconcurrerende groepen verdeeld.

Zijn er onder hen, die met de vrachtreductie niet, zooals boven vermeld, hun eigen aandeel in de verkoopsrijzen vergrooten, doch deze verlaging aan koopers ten goede doen komen, dan wordt de meest gewenschte politiek doorkruist, omdat dan ook de anderen omlaag moeten. Zouden er zijn, die zich op den afzet over zeer korte trajecten willen

¹⁾ N. R. C. 24 Maart 1926, Av.bld.

toeleggen, dan moeten de anderen pondspondsgewijs voor het vrachttkort opkomen. Waar de een met de gestie van den andere niet bekend is, is het ook mogelijk, dat de afzet over lange afstanden grooter wordt gemaakt, dan met het oog op het financieel belang der Spoorwegen gewenscht is, en wel om ten aanzien van bijpassing zooveel mogelijk voor verrassingen gevrijwaard te zijn. Dit alle schijnt de uitvoering van de overeenkomst voor de mijnen tot een ingewikkelde zaak te maken.

Voor de Spoorwegen is de uitvoering uit een oogpunt van financieele bedrijfstgestie eenvoudig. Zij hebben nl. aan het einde des jaars slechts een optelsom te maken. Blijkt het vervoer beneden 6.000.000 ton te zijn gebleven, dan ontvangen zij de volle tariefvracht; heeft het deze grens bereikt, dan ontvangen zij het aan f 12.900.000 ontbrekende of restitueeren hetgeen zij meer ontvingen.

* * *

De overeenkomst met de Spoorwegen, op het eerste gezicht eenvoudig, doch naar het schijnt in de meest gewenschte uitvoering den mijnen tal van moeilijkheden biedende, zal niettemin het vorig jaar, toen Minister Bongaerts haar voorstelde, den mijnen hebben toegelachen. Zij stonden toch, indien de spoorvrachten niet omlaag gingen, volgens hun mededeeling aan de Spoorwegen voor de noodzaak tot productie-inperking. Sindsdien is echter het handelsverdrag met Duitschland tot stand gekomen, welk land voordien voor Nederlandsche kolen gesloten was. De uitvoering, die de Duitschers aan hun daarbij afgelegde belofte, de Nederlandsche kolen welwillend te zullen behandelen, willen geven, schijnt zeer bevredigend. Hierbij komen betere afzetvoorwaarden naar België, wanneer het muntwezen daar te lande gestabiliseerd zal zijn. Het schijnt dus zeer de vraag of de mijnen, stonden zij thans nog voor de keus, de overeenkomst al dan niet te aanvaarden, zich niet tweemaal zouden bedenken, alvorens in een regeling als de onderhavige te treden.

Deze dwingt toch, naar het schijnt, ter bereiking van de minimum-vrachtopbrengst, de binnenlandsche consumptie te forceeren langs den weg eener gecompliceerde en haar financieele resultaten moeilijk te overziene verkoopspolitiek. Daarvoor moet dan een thans weder gemakkelijke afzet naar het naast de deur gelegen Duitsche afzetgebied ten deele worden opgegeven, zoolang de productie althans geen stijging vertoont, die dezen export mogelijk maakt. Slechts bij vervoer der te exporteeren hoeveelheden over zoodanige binnenlandsche trajecten, dat het gemiddelde van f 2.15 niet in het gedrang raakt, zou de export ook zonder productie-verhooging mogelijk wezen, althans voor zoover het de bepalingen der overeenkomst aangaat.

Gaat men het bovenstaande na, dan schijnt het dus, dat, hoewel er factoren zijn, die te hunnen nadeele werken, de Spoorwegen bij de getroffen regeling niet slecht behoeven te varen.

Zal deze uit nood geboren overeenkomst voor de mijnen, ten wier behoeve zij werd ingevoerd, echter niet eerder een last dan een lust zijn?

D. J. WANSINK.

NEDERLANDSCH-INDIË.

Wederom heb ik het voorrecht gehad, in het land te verwijsen, waar ik zoo vele jaren van mijn leven heb doorgebracht. Wederom is bij mij de overtuiging versterkt, dat — afgezien van de grootsche taak, die Nederland op algemeen sociaal gebied in Nederlandsch-Indië nog steeds heeft te vervullen — eene economische samenwerking tusschen het Moederland en de zoo rijke Overzeesche Gewesten, waar de Nederlandsche vlag wappert, voor beide een levensvraag beteekent. Wederom is datgene, wat ik in Nederlandsch-Indië zag, eene openbaring voor mij geweest.

Mocht ik bij mijn laatste bezoek aan Nederlandsch-Indië reeds enen buitengemeen belangrijken vooruitgang waarnemen: hetgeen ik thans zag, heeft mijnen eerbied voor hetgeen daar gewrocht wordt, nog in sterke mate doen toenemen. Er staan in het schoone Insulinde op allerlei gebied menschen aan het hoofd, wier bezielde werk- en stuwkracht groote hulde afdwingt. De wijze, waarop de Regeering hare taak vervult, wil mij eveneens de juiste schijnen; men streeft naar onkreukbare rechtvaardigheid, zonder zich aan zwakte te willen schuldig maken. En dit is ongetwijfeld hetgeen de inlander in Nederlandsch-Indië — uiteraard enkele in verkeerde richting drijvende elementen daargelaten — wenscht.

In dit verband zij gewezen op het belangrijke onderdeel, dat de aanwezigheid in Nederlandsch-Indië van een zoo groot aantal arbeidskrachten, waarvan in het algemeen de werklust bevredigend en de aard gewillig mag worden genoemd, biedt. Daardoor stijgt in werkelijkheid de toehoeft reeds zoo buitengemeen hooge waarde van de rijkdommen, die Nederlandsch-Indië in overgrote mate bezit en die het tot een van de meest welvarende gedeelten van de wereld maken. Niets mag dan ook worden verzuimd, wat de banden tusschen Moederland en het overzeesche gedeelte van Groot-Nederland zoude kunnen versterken; eendrachtig moeten de mannen aan deze zijde samenwerken met die aan gene, ten einde alles te doen, wat tot het verder ontwikkelen van den voorspoed in Insulinde kan bijdragen.

Opnieuw leg ik den nadruk op het groote belang, dat Nederland heeft, om zijne beste zonen naar Indië uit te zenden, tot heil van beide gedeelten van het Rijk, doch zeker niet minder tot dat van de jonge lieden zelve; zij moeten niet slechts uit die kringen van onze maatschappij worden gerecrueteerd, waar de noodzaak van het verlaten van het vaderland zich sterk doet gelden, doch zeker niet minder uit die, waarvan in het eigen land groote invloed uitgaat.

Nederland is een klein land; het beschikt niet over de machtsmiddelen, die grootten staten ten dienste staan, — middelen trouwens, die, naar mijne vaststaande overtuiging, op den langen duur toch nooit den band kunnen vormen, noch doen voortbestaan, die aan een innige verhouding tusschen Moederland en het overzeesche gedeelte van het Rijk ten grondslag moet liggen. Slechts op wederzijdsche waardeering kan deze berusten, en om hiertoe te geraken, moet de bloem van beide rassen elkander kennen.

Ik kan zulks niet genoeg tot uitdrukking brengen, wanneer ik denk aan de spanning, die zienderoogen in den Stillen Oceaan aan het groeien is. Meer dan ooit komen daar de zeker niet steeds evenwijdig loopende belangen van de verschillende groote machten op den voorgrond. Machtsmiddelen, die ter beschikking van Nederland zouden kunnen staan, zinken uiteraard in het niet tegenover die van de vele staten, die in de onderhavige gewesten eene zoo belangrijke rol medespelen. Op den naijver te bouwen van hen, wier belangen tegenstrijdig zijn, strekt nooit tot plechtanker, waarop men in volle gerustheid kan vertrouwen. Nederland moet zooveel mogelijk de 50 miljoen Nederlanders aan gene zijde van den Oceaan aan zijne zijde weten!

Men moet hier te lande, zoodra het het belang van Nederlandsch-Indië geldt, eene breede opvatting huldigen, en, althans in dit licht beschouwd, geschillen van ondergeschikten aard ter zijde stellen.

Ik zal mij niet wagen op politiek gebied; ik zal dan ook niet spreken van de politieke banden, die Nederland en Nederlandsch-Indië samenhouden. Maar dat men bij voorbeeld in Indië — waar de benoeming van den heer *Welter* tot Minister van Koloniën, als zijnde iemand, die Indië en zoome de noden en wenschen daarvan door en door kent, is toegejuicht geworden — het zeer betreurt, dat deze, ten gevolge van de althans voor Nederlandsch-Indië onbelangrijke vraag, of het Gezantschap bij het Vaticaan al

dan niet moest worden bestendig, is moeten heengaan, behoeft zeker wel geen betoog.

Niet dat de tegenwoordige Minister van Koloniën niet eveneens een uitnemend voorstander van Indië zal zijn — ook hij bracht aldaar vele jaren van zijn leven in belangrijke betrekkingen door —: het betoog geldt slechts de omstandigheid, dat een feit, dat de belangen van Nederlandsch-Indië niet direct raakt, daarvoor toch gevolgen van verstrekkenden aard kan hebben.

Ik vertrouw, dat bij het benoemen van den nieuwen Gouverneur-Generaal vóór alles met de belangen van Nederlandsch-Indië in den ruimsten zin van het woord zal worden rekening gehouden, zonder dat daarbij de binnenlandsche politiek in Nederland eene groote rol medespeelt.¹⁾

En ten slotte spreek ik den wensch uit, dat allen, zoowel op het gebied van de Overheid als op dat van de particulieren, bij voortduren mogen samenwerken, ten einde de rijke bronnen, in Insulinde in zoo hooge mate aanwezig, zoo ruim mogelijk te doen vloeien.

Amsterdam, 22 Maart 1926. H. RUD. DU MOSCH.

DE COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMSTEN OP 1 JUNI 1925.

Evenals vorige jaren is door het Centraal Bureau voor de Statistiek wederom een overzicht gepubliceerd „van den omvang en den voornaamsten inhoud der C. A. O. op 1 Juni 1925.” Is een zoodanig overzicht op zichzelf reeds van belang voor allen, die zich voor de sociaal-economische verhoudingen in ons bedrijfsleven interesseeren, te meer is dit het geval, wanneer men, zooals tegenwoordig, spreekt over wettelijke regeling der c.a.o. en mogelijkheid tot algemeen verbindend verklaring.

Omdat intusschen uit een dergelijk overzicht conclusies getrokken kunnen en zullen worden, die een belangrijken invloed hebben op de ontwikkeling van ons bedrijfsleven moet men er dubbel voorzichtig mee zijn. Een voorbeeld! In de bouwvakken en het schildersbedrijf bestond op 1 Juni geen landelijke c.a.o., aangezien deze in het voorjaar was afgelopen en op 1 Juni nog niet was vernieuwd. Het Centraal Bureau heeft deze c.a.o. echter als bestaand aangenomen; m.i. terecht, maar tot welke consequenties kan dit leiden! In het havenbedrijf, bijvoorbeeld, waar jarenlang een c.a.o. heeft bestaan, is men eind 1924 niet tot overeenstemming kunnen komen, zoodat men daar dus momenteel een contractloos tijdperk heeft. De arbeidsvoorwaarden zijn echter dezelfde gebleven als in de oude c.a.o. Deze regeling, die dus voor wat de arbeidsvoorwaarden betreft gelijk is aan die in de c.a.o. is niet opgenomen.

En dan, wanneer is een regeling der arbeidsvoorwaarden een c.a.o.? In het overzicht zijn alle regelingen, die voldoen aan art. 1637, 2e lid B.W., als zoodanig aangenomen, waarbij echter ook niet rechtspersoonlijkheid bezittende vereenigingen zijn erkend en tevens als voorwaarde is gesteld, dat de overeenkomst schriftelijk moet zijn aangegaan dan wel een mondelinge overeenkomst schriftelijk moet zijn bevestigd. Bij een zoodanige omschrijving doet zich echter al direct de vraag voor, of bijv. een regeling, opgesteld en door partijen aanvaard onder leiding van een Rijksbemiddelaar ook als een c.a.o. moet worden beschouwd. Een concreet voorbeeld vinden wij in de regeling der arbeidsvoorwaarden, die ter beëindiging van het textielconflict in 1924 in Twente door partijen werd aanvaard en waarbij de loonen en arbeidstijd tot 1 Januari 1926 werden vastgelegd. Het C. B. v. d. St. heeft dit blijkbaar niet als een c.a.o. beschouwd, doch het is duidelijk dat men tot grensgevallen kan komen, die de gegeven cijfers omtrent den omvang der c.a.o. in hooge mate kunnen beïnvloeden. Verder kan ik

¹⁾ [Dit artikel werd te laat ontvangen, om het nog in het vorig No. een plaats te geven. — Red.]

wijzen op de regelingen die t.a.v. de arbeidsvoorwaarden van het personeel in de onderscheidene gemeenten zijn getroffen en die toch feitelijk ook niet anders dan c.a.o. zijn.¹⁾

Uiteraard verminderen bovenstaande opmerkingen geenszins mijn waardeering voor het werk van het C. B. v. d. St.; ik meende er slechts de aandacht op te moeten vestigen, aangezien het noodzakelijk is dat men, vooral nu in komende tijden wellicht druk met de cijfers der c.a.o. zal worden gewerkt, zich de betekenis van een en ander duidelijk voor oogen kan stellen.

Wat nu de gepubliceerde gegevens betreft laat ik hieronder eerst enkele der voornaamste volgen, waarbij ik naast de werkelijke cijfers de pCt. verhoudingen heb vermeld:

Eenige cijfers omtrent den omvang der c.a.o. en de voornaamste bepalingen.

	1 Jan. 1920	1 Juni 1924	1 Juni 1925			
Aantal c.a.o.	983	816	743			
" ondernemingen bij c.a.o.	22.540	16.500	16.800			
" " per " " ..	23	20,5	22,5			
" arbeiders bij " " ..	273.587	285.300	265.400			
" " per " " ..	295	355	357			
" " per onderneming	12	17	16			
" landelijke c.a.o.	31	17	18			
" ondern. bij land. c.a.o.	10 688	8.179	8.367			
" in % van het tot. aantal ondernemingen bij c.a.o.	47 %	50 %	50 %			
" arbeiders bij land. c.a.o.	157.864	156.297	142.073			
" in % van het tot. aantal arbeiders bij c.a.o.	58 %	55 %	54 %			
<i>Aantal arbeiders per c.a.o.</i>	<i>Aantal c.a.o.</i>					
0- 10 arb. per c.a.o.	227	332	290			
10- 100 " " " " ..	432	298	292			
100-1000 " " " " ..	224	149	130			
1000 en meer " " " " ..	43	31	31			
<i>Geldigheidsduur der c.a.o.</i>						
Korter dan 1 jaar	204	204	68			
1 jaar	412	522	537			
1-2 jaar en 2 jaar	112	20	20			
Meer dan 2 jaar	202	5	2			
Onbekend	36	65	66			
Aantal c.a.o. afgesl. door een of meer werkgeversorganis.	345	185	167			
" ondernemingen waarvoor deze gelden	21.615	15.760	16.076			
" arb. daarbij betrokken ..	248.048	234.077	214.060			
" c.a.o. afgesl. dooreen of meer werkgev. individueel ..	592	624	576			
" ondernemingen waarvoor deze gelden	882	756	717			
" arb. daarbij betrokken ..	25.649	51.262	51.365			
Aantal arbeiders betrokken bij c.a.o. met:	werkelijke cijfers			in % totaal aantal arbeiders		
	1 Jan. 1920	1 Juni 1924	1 Juni 1925	1 Jan. 1920	1 Juni 1924	1 Juni 1925
<i>Verplicht lidmaatschap</i>						
verplicht met werkgev.	43.919	28.458	24.389	16	10	9
" " arbeiders c.a.o. alleen toepasselijk voor de leden d. part c.a.o. ook toepasselijk voor niet-leden	49.635	30.254	26.375	18	11	10
Loonvorm						
c.a.o. met stukloon	1.187	674	854	0,5	0,2	0,3
" " " tijddoon	161.576	158.491	169.342	59	55	64
" " " stuk- en tijdl. beh. geldloon ook nog andere vergoedingen	109.961	126.092	95.121	40	44	36
Overwerktoeslag						
geen toeslag	8.798	4.108	3.415	3	1,5	1
met 25 % toeslag	81.850	—	53.895	30	—	20

¹⁾ In het onlangs gepubliceerde communiqué van de Amsterdamsche gemeentelijke commissie tot onderzoek naar de arbeidsvoorwaarden in de particuliere industrie wordt de Amsterdamsche regeling met zooveel woorden een c.a.o. genoemd.

26 t/m. 50 % toeslag ..	102.799	—	168.441	38	—	64
meer dan 50 % „	22.624	—	256	8	—	0,1
<i>Toeslag voor nachtarbeid</i>						
50 % of minder	164.400	185.550	160.250	60	65	60
51 t/m. 75 %	7.890	359	3.564	3	—	1
meer dan 75 %	22.573	11.830	6.402	8	4	2,5
<i>Toeslag voor arbeid op Zon- en feestdagen</i>						
50 % of minder	14.150	4.869	4.247	5	2	1,5
51 t/m. 75 %	591	5.377	9.476	—	2	3,5
meer dan 75 %	194.855	217.892	192.817	71	77	73
<i>Normale arbeidsduur per week</i>						
niet geregeld	40.588	36.794	32.391	15	13	12
45 uur of korter	166.336	3.304	5.610	62	1	2
45½ t/m. 47½ uur	35.683	30.092	30.764	13	11	12
48 uur	1.592	203.922	172.156	0,5	71	65
48½ t/m. 50 uur	7.660	5.462	7.088	3	2	3
50½ t/m. 55 uur	4.349	4.584	3.348	1,5	1,5	1
langer dan 55 uur	186	1.099	14.068	—	0,4	5,5
vrije Zat.d.midd. gereg.	208.859	245.314	212.854	78	86	80
<i>Vacantieregeling</i>						
geen regeling	151.107	163.310	158.490	55	57	60
1 t/m. 5 dagen per jaar	51.506	45.991	28.139	19	16	11
6 t.m. 11 " " " "	64.830	72.243	73.615	24	25	28
12 en meer dagen p. jaar	5.344	3.713	5.181	2	1	2
vacantie m. beh. v. loon	117.490	110.785	97.949	43	39	37
" " " bijz. toelage	1.530	5.171	6.889	0,5	2	2,5
<i>Scheidsgerecht voor geschillen</i>						
scheidsgerecht geregeld	162.892	257.257	242.136	60	91	91
ged. de overeenk. perm.	100.811	219.314	210.264	37	77	80
<i>Ziekteregeling</i>						
geen regeling bij ziekte uitk. max. 50 % ged.	107.242	39.886	31.824	39	14	12
max. 13 weken p. j.	1.202	420	182	0,5	0	0
idem „ 26 „ „ „	300	3.325	3.380	0	1	1
„ „ „ „ „ „ „ „ „	673	16.239	15.093	0	6	6
„ onbepaald	—	7.066	5.716	—	2,5	2
„ totaal	2.175	27.050	24.371	1	9,5	9
uitk. 51 t/m. 75 % ged.						
max. 13 weken p. j.	76.717	136.280	135.026	28	48	51
idem „ 26 „ „ „	567	2.639	3.972	0	1	1,5
„ „ „ „ „ „ „ „ „	467	30.811	31.549	0	11	12
„ onbepaald	137	8.576	7.011	0	3	2,5
„ totaal	77.888	176.306	177.558	28	62	67
uitk. 75 t/m. 100 % ged.						
max. 13 weken p. j.	13.658	9.685	5.884	5	3,5	2
idem „ 26 „ „ „	21.995	2.169	2.532	8	1	1
„ „ „ „ „ „ „ „ „	2.015	21.257	11.668	1	7,5	4,5
„ onbepaald	8.081	3.020	4.417	3	1	1,5
„ totaal	45.749	36.131	24.501	17	13	9
<i>Diverse bepalingen</i>						
aantal leel. beperkt ..	42.409	28.720	28.024	15	10	11
bepal. omtr. leel. wezen loonschalen voor leel. en jeugdige arbeiders personeelsveren. in de ondern. geregeld ..	113.878	—	40.916	41	—	15
bepalingen betreffende het arbeidsreglement staking of uitsl. tijdens den duur verboden ..	26.489	58.659	47.071	10	21	18
arbeid voor derden verboden of beperkt ..	—	99.183	85.284	—	35	32
centrale commissie voor toezicht	184.545	192.625	187.117	68	68	70
mogelijkheid tot tusschent. loonherzien.	129.910	176.523	163.685	47	62	62
aanleiding hiervoor de stijg. kost. levensond. bepalingen omtrent kindertoeslag	—	—	33.963	—	—	13
loonregeling houdt verband met vak kennis loonreg. houdt uitsl. verband leeft. of gezin. loon voor vrouwelijke arbeiders geregeld ..	34.028	63.096	58.608	12	22	22
bepalingen over winstaandeel	—	—	5.477	—	—	3
„ „ „ „ „ „ „ „ „	—	66.868	—	—	—	24
„ „ „ „ „ „ „ „ „	76	71	—	—	—	—

¹⁾ In verband met de Arbeidswet 1919 is hier voor de arbeidsduur niet de toestand op 1 Jan. 1920 doch die op 1 Jan. 1922 genomen.

²⁾ 1 Januari 1922.

Behalve de hierboven gegeven cijfers, die in de publicatie nog voor elken bedrijfstak afzonderlijk zijn gespecificeerd en waarbij telkens zoowel het aantal c.a.o., als het aantal betrokken ondernemingen en arbeiders is gegeven, bevat het overzicht nog uitvoerige gegevens over de in c.a.o. vastgelegde loonen voor de onderscheidene gemeenten.

Het is uiteraard niet mogelijk, in een kort bestek als dit artikel alles uit de publicatie te halen wat er in zit. Aan de hand van de bovenstaande tabellen wil ik echter op enkele punten wijzen. Want het moge waar zijn, dat ten slotte het aantal arbeiders, betrokken bij c.a.o., slechts ongeveer 12 pCt. uitmaakt van het totaal aantal personen in ons land tegen loon of salaris werkzaam; het is evenzeer duidelijk, dat een overzicht van debij c.a.o. geregelde arbeidsvoorwaarden in waarde boven die 12 pCt. uitgaat. De arbeidsvoorwaarden in de grootindustrie, in fabrieken als Philips, Delft, Stork, v. Gelder Zonen, Werkspoor enz. waarvoor geen c.a.o. gelden, zijn over het algemeen zeker niet minder dan de gem. voorwaarden der c.a.o., terwijl daarnaast steeds een groot aantal ondernemingen zijn, die hoewel niet onder een c.a.o. vallende de arbeidsvoorwaarden ervan in het algemeen toch toepassen. Daarom mag men gerust aannemen, dat een overzicht van den inhoud der c.a.o. van meer belang is, dan uit het aantal daaronder vallende arbeiders zou mogen worden opgemaakt.

Uit het overzicht blijkt, dat het aantal landelijke c.a.o. sinds 1920 vrij sterk afnam, het aantal daarbij betrokken ondernemingen en arbeiders verminderde echter lang niet in die mate. Hetzelfde kan gezegd worden voor het aantal c.a.o., afgesloten door een of meer werkgeversorganisaties, waaruit dus een concentratie der werkgeversorganisaties blijkt. Het aantal c.a.o., afgesloten door een of meer werkgevers individueel, verminderde lang zoo sterk niet, terwijl het aantal daarbij betrokken arbeiders verdubbelde.

Uit het overzicht van het aantal arbeiders per c.a.o. blijkt, dat het aantal groote contracten sterk verminderd is, terwijl daarentegen het aantal zeer kleine contracten sinds 1920 is toegenomen. Bij den geldigheidsduur ziet men, dat het aantal c.a.o., dat voor langer dan 2 jaar was afgesloten, daalde van 202 in 1920 tot 2 in 1925, het aantal van 1 t/m 2 jaar van 112 tot 20. Het overgroot aantal contracten duurde in 1925 dan ook één jaar of korter.

De invloed van het verplichte lidmaatschap is sterk afgenomen en bedroeg in 1925 nog slechts 10 pCt. van het totaal aantal arbeiders. Uitsluitend stukloon komt practisch gesproken niet voor, 64 pCt. der arbeiders werkte in 1925 uitsluitend op tijdloon, 36 pCt. op tijd- en stukloon gecombineerd; 26 pCt. kreeg behalve geldloon nog andere vergoedingen. Merkwaardig is dat dit sinds 1920 sterk is toegenomen, waarschijnlijk als compensatie tegen loonverlagingen. Practisch alle arbeiders ontvingen overwerktoeslag, bij 64 pCt. was dit van 26 t/m 50 pCt.; terwijl de toeslag voor nachtarbeid bij 60 pCt. der arbeiders 50 pCt. of minder bedroeg en die voor Zondagsarbeid bij 73 pCt. der arbeiders 75 pCt. of meer. Belangrijke veranderingen zijn hierin sinds 1920 niet op te merken.

Anders is het met den arbeidsduur, waarvoor wij in verband met de arbeidswet 1925 met 1922 vergelijken. In 1922 werkte 62 pCt. der arbeiders 45 uur of korter en 0.5 pCt. 48 uur p. w.; in 1925 was dit resp. 2 pCt. en 65 pCt., dus vrijwel omgekeerd. Merkwaardig is ook, dat terwijl in 1922 en in 1924 vrijwel niet langer dan 55 uur p. w. werd gewerkt, dit in 1925 voor 5,5 pCt der arbeiders het geval was. Onder de rubriek „arbeidsduur niet geregeld” vallen in hoofdzaak de landbouwbedrijven, waar de arbeidsduur met de lengte der dagen op- en neergaat. De vrije Zaterdagmiddag was voor 80 pCt. der arbeiders geregeld. Verder kan hier nog vermeld worden, dat werktijdverschuiwing krachtens art. 28 sub 7 der

arbeidswet voorkwam in 95 contracten, geldende voor 955 (6 pCt. der) ondernemingen en 14.795 (6 pCt. der) arbeiders. Voor de meerderheid der arbeiders (60 pCt.) was geen vacantie geregeld, voor 28 pCt. bedroeg deze van 6 t/m 11 dagen per jaar. De vacantie werd voor vrijwel alle arbeiders met behoud van loon gegeven; 2,5 pCt. kreeg daarenboven nog een toeslag. Het scheidsgerecht, ter beslechting van geschillen heeft zich, hoewel het in 1920 reeds 60 pCt. der arbeiders omvatte, sterk ontwikkeld en omvatte in 1925 91 pCt. der arbeiders. Voor 80 pCt. was dit scheidsgerecht permanent.

De uitkeering bij ziekte was voor slechts 12 pCt. der arbeiders niet geregeld, tegen 39 pCt. in 1920. De grootste meerderheid (67 pCt.) ontving een uitkeering van 51 t/m 75 pCt. (waarschijnlijk vrijwel allen 70 pCt.) waaruit blijkt, dat het met de ziekte-regeling niet zoo slecht gesteld is als wel eens beweerd wordt. Wat ten slotte de diverse bepalingen betreft, blijkt, dat de mogelijkheid tot herziening der loonen, in verband met de kosten van levensonderhoud, weinig invloed heeft en dat de invloed van den kindertoeslag sinds 1920 van 12 pCt. der arbeiders op 22 pCt. der arbeiders is gestegen. Ook het aantal arbeiders, waarvoor fabriekscommissies zijn ingesteld, is sinds 1920 gestegen nl. van 10 pCt. op 18 pCt.

Uit het hierboven gegeven overzicht moge gebleken zijn, dat de publicatie van groot belang is voor het verkrijgen van een inzicht in de arbeidsvoorwaarden welke in ons land gelden. Voor de overige cijfers kunnen wij verder naar de publicatie zelf verwijzen. Eén punt is er waarover, jammer genoeg, de publicatie weinig licht geeft. Het zou nl. van groot belang zijn, vooral in verband met de plannen die er in zekere kringen bestaan, om de mogelijkheid tot verbindendverklaring der c.a.o. te openen, wanneer gegevens konden worden opgemaakt omtrent den relatieven omvang der c.a.o. in de onderscheidene bedrijfstakken. Men is, wat betreft het totaal aantal arbeiders, geheel aangewezen op de cijfers van de beroepstelling 1920. Het C. B. v. St. heeft een dergelijk overzicht dan ook niet gegeven. In onderstaande tabel is het aantal arbeiders, betrokken bij c.a.o., op 1 Juni 1925 in de voornaamste bedrijfstakken, geplaatst naast het totaal aantal arbeiders volgens de beroepstelling 1920 in de onderscheidene bedrijfstakken van het eigenlijke bedrijf werkzaam. De bedrijven, waarin geen of vrijwel geen c.a.o. voorkwamen, zijn weggelaten. De vergelijking is natuurlijk niet zuiver, omdat het totaal aantal arbeiders in 1925 niet gelijk, en door de heerschende malaise waarschijnlijk minder is dan in 1920. Onder die reserve kunnen de cijfers echter wel gebruikt worden om een indruk te geven, meer niet! Het blijkt dat er nog slechts zeer weinig bedrijfstakken zijn, waarvoor een event. bindendverklaring der c.a.o. met kans op succes zou kunnen worden aangevraagd.

Bedrijfstak	Aantal werklieden ¹⁾ op 31 Dec. 1920 in het eigenlijke bedrijf werkzaam	Aantal werklieden betrokken bij c.a.o. op 1 Juni 1925	
		werkelijke cijfers	in pCt. t. taal aantal personen
Aardewerkindustrie	4.512	379	9
Glasfabrieken	5.991	1.444	24
Steenfabrieken	12.404	6.635	54
Chemigrafie	372	385	100

¹⁾ Aangezien het niet steeds na te gaan is, of de c.a.o. ook voor de „werklieden, die niet in het eigenlijke bedrijf werkzaam zijn” (voerlieden, machinisten etc.) geldt, is hier in navolging met het C. B. v. St. in de publicatie der c.a.o. voor Juni 1924 genomen het aantal werklieden, dat in het eigenlijke bedrijf werkzaam was. Een uitzondering hierop vormen de bierbrouwerijen, waar alle werklieden, uitgezonderd het administratief en technisch personeel, genomen zijn. De suikerindustrie is weggelaten omdat in de cijfers van de beroepstelling de seizoenarbeiders niet vermeld zijn.

Lithografie	2.205	1.270	58
Typografie	14.902	13.000	87
Boekbindersbedrijf	4.315	3.200	74
Cartonfabrieken	2.003	393	20
Bouwwakken	?	87.583	?
Loodgietersbedrijf	7.421	1.968	27
Schildersbedrijf	18.304	13.787	75
Steenhouwersbedrijf	1.678	800	48
Stucadoorsbedrijf	4.442	2.300	52
Houtbedrijf	4.631	3.924	84
Kuipers—Kistenmakers	4.101	1.608	40
Meubelbedrijf	16.104	4.740	30
Kledingbedrijf	54.008	6.061	11
Schoenfabrieken	15.507	4.750	31
Mijnbedrijf	20.977	29.939	—
Veenbedrijf	16.064	2.838	18
Smederijen	13.379	1.657	12
Aardappelmeelfabrieken	1.152	362	32
Bakkersbedrijf	19.329	2.616	14
Banketbakkersbedrijf	5.078	2.103	41
Brouwersbedrijf	2.565	1.755	68
Chocolade- en Suikerwerkind	7.229	1.006	14
Margarinefabrieken	3.567	605	17
Meelfabrieken	3.649	207	6
Sigareindustrie	24.200	9.140	38
Slagersbedrijf	11.311	1.287	11
Bloembollenbedrijf	4.879	3.183	65
Landbouw en Veeteelt	358.134	12.839	3 ²
Tuinbouw	23.392	1.687	7
Haven- en Transportbedrijf	17.894	1.851	11
Koopvaardij	20.518	16.586	80
Visscherij	8.608	1.662	19

Haarlem.

Ir. B. BÖLGER.

UITLEGGING VAN HET DAWES-RAPPORT.

Nu het Scheidsgerecht, ingesteld door de Commissie van Herstel en de Duitse Regeering, den 24en Maart jl. zijn eerste vonnis heeft uitgesproken in de kleine rechtzaal van het Vredespaleis, mag hieronder in korte trekken een overzicht volgen van het wezen van dit Scheidsgerecht en de inhoud van het vonnis.

De Conferentie van Londen, waar de overeenkomsten, voortvloeiende uit het Dawes-rapport tot stand kwamen, regelde tegelijkertijd de wijze, waarop te rijzen geschillen omtrent de uitlegging en toepassing van het aangenomen Rapport opgelost zouden worden. Een scheidsgerecht van 3 rechters (later is dit aantal tot 5 uitgebreid), zou, met onderling goedvinden, door partijen benoemd worden.

Waar nu na het inwerkingtreden van het Rapport eenige moeilijkheden gerezen zijn, kwamen partijen overeen, tot deze benoeming over te gaan en is den 28en Augustus 1925 aan de heeren Cooke, Wallenberg, Kröller, Mendelssohn Bartholdy en Rist verzocht, als scheidsgerecht, de punten van geschil te beslechten.

Nadat de vereischte schriftelijke procedure plaats gevonden had, zijn den 11en Maart 1926 de pleidooien in het Vredespaleis ingeleid door den advocaat der Duitse Regeering, Professor E. Kaufmann, terwijl de Commissie van Herstel als haar woordvoerders de heeren Sir John Fisher Williams, Lyon en Marx, de Poolsche Regeering den heer Marchlewski aangevoerd heeft.

Het punt, waaromtrent bij de gestelde gevallen (ten slotte zes in getal), de beslissing werd gevraagd, is of de betalingen in quaestie reeds inbegrepen zijn in de door de Duitse Regeering jaarlijks te betalen annuïteiten, of dat ze, afgescheiden daarvan, nog een aparte vordering ten laste van Duitschland vormen.

Deze vraag is gerezen bij de in het Verdrag van Versailles (art. 77 en 312) voorgeschreven overdracht van kapitaal en reservefondsen voor sociale verzekering in Elzas-Lotharingen en Opper-Silezië resp. aan Frankrijk en Polen. Nu deze fondsen echter door de Duitse financiële catastrofe geen waarden meer vertegenwoordigen en de over te dragen sommen door beslissingen van den Raad van den Volkenbond vast zijn gesteld, vroegen de Commissie van Herstel en Polen betaling van deze sommen, buiten de in Londen vastgestelde annuïteiten om.

Gelijkoortige vorderingen zijn die van art. 62 en 92 van het Verdrag van Versailles, waar, Duitschland zich verplicht jaarlijks aan daartoe gerechtigden, burgerlijke en militaire pensioenen in Elzas-Lotharingen en Opper-Silezië te blijven uitkeeren.

Een vijfde vordering betreft de teruggave in natura van voorwerpen en waardepapieren, die weggenomen waren op grondgebied der geallieerde mogendheden gedurende den oorlog. Over de vraag of de Duitse Regeering op de annuïteitenrekening gecrediteerd moet worden voor de waarde der in natura terug te geven voorwerpen en waardepapieren, werd een beslissing van het Scheidsgerecht gevraagd.

Ten slotte moet de Duitse Regeering nog betalen een vordering der Engelsche Regeering ten bedrage van omstreeks £ 14.000 voor kolen, welke geleverd zijn aan een hospitaalschip „Jerusalem”, dat na het sluiten der Wapenstilstand Duitse gewonden vervoerd heeft. Ook dit bedrag beschouwt de Duitse Regeering als onder de annuïteiten te vallen.

Het Scheidsgerecht heeft nu beslist, dat de overdracht in zake sociale verzekering aan Frankrijk en Polen in de door Duitschland te betalen annuïteiten is begrepen, evenals die, betrekking hebbend op de burgerlijke en militaire pensioenen in Elzas-Lotharingen, terwijl beslist is, dat de genoemde annuïteiten niet omvatten de teruggaven in natura en de betaling der kolenlevering aan het stoomschip „Jerusalem”.

Wat betreft de Poolsche pensioenen heeft het Scheidsgerecht niet kunnen beslissen, of dit bedrag onder de annuïteiten valt.

Het vonnis bevat na het dictum de overwegingen, welke tot deze uitspraak geleid hebben.

Ten aanzien van de sociale verzekering van Elzas-Lotharingen wordt vooropgesteld, dat de taak van de deskundigen was, de middelen te zoeken om de Duitse begroting in evenwicht te brengen, en maatregelen aan te duiden, die genomen moesten worden om de Duitse munt te stabiliseeren.

Het uitvoeren van de voorgeschreven maatregelen beschouwden zij als noodzakelijk, om Duitschland in staat te stellen, zijn verplichtingen ten opzichte van de geallieerden krachtens het Verdrag van Versailles te vervullen.

In hun rapport zeggen de deskundigen uitdrukkelijk, dat verplichtingen van Duitschland jegens de geallieerden volgens het Verdrag van Versailles de overheerschende factor zijn in de Duitse begroting. Naar de middelen om deze schuld te betalen hebben zij gezocht. Dit is hun uitgangspunt geweest; niets wordt hier gezegd, wat de meening zou kunnen rechtvaardigen, dat de deskundigen slechts een gedeelte der Duitse verplichting in het oog hadden, en een ander gedeelte buiten bespreking wilden laten.

De deskundigen hebben nu een schema gegeven, volgens hetwelk Duitschland aan zijn verplichtingen kan voldoen, en waarbinnen de betalingen begrensd zouden blijven. Slechts bij handhaving van dit schema zou geregelde betaling der annuïteiten plaats kunnen vinden.

De deskundigen hebben zich, volgens de meening van het Scheidsgerecht, gesteld op een economisch-financieel standpunt, zonder evenwel het juridische karakter der betalingen uit het oog te verliezen.

Zoo beschouwt het deskundigenrapport ook de betreffende Duitse verplichtingen als één geheel en de grootte van het vastgestelde, jaarlijks te betalen bedrag is dan ook in beginsel bedoeld als het maximum, dat de Duitse begroting voor herstelbetalingen kan dragen.

Ook heeft het deskundigenrapport de omschrijving van de bedoelde betalingen zóó ruim genomen, dat hieronder ook de nu ter sprake zijnde betalingen gebracht kunnen worden, al zijn deze niet uitdrukkelijk in dat rapport genoemd.

Het Scheidsgerecht werd nog in zijn meening ge-

steund door overweging, dat indien de deskundigen, tegen den algemeenen regel in, bepaalde bepalingen buiten de annuïteiten hadden willen laten, zij dit in hun rapport zouden hebben vastgelegd, en ook door het feit, dat de beslissing van den Volkenbondsraad, die het over te dragen bedrag vaststelde, tot een vaste som gekomen is door het verrekenen van Duitsche en Fransche claims. De te betalen som heeft daardoor ten franske van een geldelijke verplichting van het Duitsche Rijk, en is geen verbintenis van privaatrechtelijke strekking van Duitschland, om zekere fondsen over te dragen.

Dezelfde overwegingen gelden ook ten aanzien van de Opper-Silezische verzekeringfondsen. De Poolse regeering bevindt zich echter in een bijzonderen toestand, ten eerste omdat zij geen mede-onderteeke naar is van de Londensche Overeenkomst van Augustus 1924 en ten tweede omdat de beslissing van den Volkenbondsraad, die het te betalen bedrag vaststelde, gedateerd is 9 December 1924, dus ruim 3 maanden na het inwerkingtreden van het deskundigenrapport, en in deze beslissing over dat rapport niet gesproken wordt.

Het Scheidsgerecht heeft gemeend, dat deze omstandigheden geen invloed op de beslissing konden hebben. De uitlegging toch van het deskundigenrapport is aan het gerecht opgedragen en de regeling van den economischen en financieelen toestand van Duitschland was daar de leidende gedachte. Door het vaststellen van maximum betalingen hebben de deskundigen alle geallieerde en geassocieerde crediteuren willen voldoen. Daar de beslissing van den Volkenbondsraad niet spreekt over het deskundigenrapport zou daaruit te verklaren zijn, dat hem alleen gevraagd is, het totaal te betalen bedrag vast te stellen, niet de wijze waarop dit betaald zou worden.

De bovengenoemde overwegingen gelden ook wat betreft de burgerlijke en militaire pensioenen van Elzas-Lotharingen.

Bij de Poolse pensioenen heeft het Scheidsgerecht echter in de aan zijn oordeel voorgelegde vraag geen beslissing kunnen nemen, daar den 9en Januari 1920 tusschen Duitschland en Polen wel is overeengekomen, dat een nadere regeling van die overeenkomsten zou plaats hebben, maar een nadere bepaling van de modaliteiten van deze betalingen niet heeft plaats gehad.

Omtrent de teruggave in natura van voorwerpen en waardepapieren volgens art. 238 van het Verdrag van Versailles, welke het Scheidsgerecht buiten de annuïteiten doet vallen, wordt er nadruk op gelegd, dat partijen reeds overeen kwamen, andere teruggaven, niet in natura, wel onder de annuïteiten te doen vallen, en art. 243 van het Verdrag van Versailles uitdrukkelijk bepaalt, dat aan Duitschland geen credieten verleend zullen worden om deze teruggaven te bewerkstelligen. Dit kan ook nooit de bedoeling der deskundigen geweest zijn.

Ten slotte beschooft het Scheidsgerecht de kolenvoorlevering aan het stoomschip „Jerusalem” door de Engelsche Regeering als een zuiver privaatrechtelijke handeling, zoodat de daaruit ontstane verbintenis als aan een particulieren kolendhandelaar gekwetten moet worden.

Mr. L. H. J. J. MAZEL.

DE NIEUWE TARIEFWET IN DE PRAKTIJK.

III (Slot).

Tariefstoepassingen en beslissingen. Belasten en artikelen, die volgens systeem en geest der wet, vrij hadden behooren te zijn. O.a. om rechtszekerheid te bereiken heeft de nieuwe Tariefwet afgezien van een tarifieering naar aard en bestemming der goederen en heeft zij zooveel mogelijk vaste kenmerken voor de belastbaarheid ingevoerd. 't Is niet te ontkennen, dat hieraan voordeelen zijn verbonden, doch evenmin, dat een dergelijk tarief de noodige soepelheid mist, dat het in zekeren zin gemechaniseerd is en door de

ambtenaren meer automatisch moet worden toegepast. Deze varen komen juist naar voren t.a.v. die artikelen, waarvan de toepassing van het oude tarief op bezwaren deed stuiten. Toen was het veelal de moeilijkheid, dat niet van te voren viel te zeggen, of een hulpmiddel in de fabrieken al dan niet tot de vrijgestelde fabrieks-, landbouw- en stoomwerktuigen kon worden gerekend en dat het van het afwisselend Departement inzicht — waarvan geen hooger beroep mogelijk was — afhing, of een artikel al dan niet werd belast. Die bezwaren zijn althans ten deele weggenomen. Niet geheel. Immers ten gevolge van de ingewikkeldheid van het Tarief is het ook thans voor de importeurs vaak niet mogelijk, vooraf zeker te zijn, dat bij den lateren invoer een door hen vrijgemaakt artikel niet als belast zal worden aangemerkt. Hunne prijzencalculatie blijft bij menige offerte een dangereus werk.

Doch bovendien is er nu een ander bezwaar. Ten gevolge van het met name noemen der artikelen en het vaststellen van bepaalde grenzen, valt thans — en dit euvel is vergroot door de toevoeging van art. 43 aan de wet — menig artikel, dat onder de vroegere wetgeving vrij was of vrij zou geweest zijn, onder de *belaste* artikelen. En dat hebben althans de Staten-Generaal, die haar sanctie aan het ontworpen art. 43 verleenden, nooit bedoeld.

Nog op één eigenaardig verschijnsel t.a.v. de beslissingen over al of niet belastbaarheid wil ik in het kort wijzen. Deze is van den Minister naar de onafhankelijke Tariefcommissie overgebracht.

Volkomen juist. Doch komt dit beïngel in de praktijk ten volle tot zijn recht? Ik meen neen. De Minister, de hiërarchische chef van Ontvanger (eerste instantie) en Directeur (tweede instantie), vermag dezen instructies te geven, welke voor hun wet zijn. Zouden die instructies betreffen het belast verklaren van een twijfelachtig artikel, den belanghebbende stond volledig appèl bij de Tariefcommissie open.

Doch zoodra de Minister twijfelachtige goederen *vrij* verklaart — en men meene niet, dat dit een denkbeeldig geval is! — is er niemand, die bij de Commissie appelleert! Zoo kan, wanneer de Minister bij de beoordeeling andere maatstaven aanlegt en van andere beginselen uitgaat — de vaak duistere redactie der wet laat daartoe ruimte te over — de jurisprudentie van den Minister ten eenenmale aansluiting bij die van de Commissie missen. De beoogde rechtszekerheid zal dan *niet* zijn verkregen. Ook kan mogelijk de Minister een beslissing nemen op een moment, waarop over hetzelfde artikel een beroep bij de Tariefcommissie aanhangig is.¹⁾ Haar uitspraak kan wel heel anders zijn. Dan scheidt het ministerieel intermezzo alleen verwarrend.

Voorbeelden van ongewenschte tarifieering. Ik moge thans een enkel voorbeeld geven van de bezwaren als hierboven geschetst bij de toepassing der wet ondervonden. Ik geef daarbij mijn commissie over sommige posten te eeniger tijd anders oordeelen.

Spinkammen uitsluitend bestemd voor het opvangen en bewaren van voorspinsel en een onderdeel uitmakend van door mechanische kracht bewogen vóórspinmachines zijn, als vallende onder het begrip bergings- en verpakkingsmiddelen, onderdeel III letter B volgnummer 13 van het Tarief en in verband met sub 2 lett. A van de bijzondere bepalingen op dat volgnummer, belast met een invoerrecht van 8 pCt. der waarde.

Spilassen met wervel van ijzer, onderdeelen van door mechanische kracht gedreven twijnmachines, waarvoor door den importeur de exceptie werd opgeworpen dat zij eigenlijk geen assen, doch spindelhouders zijn, moeten belast worden verklaard (5 pCt.). Immers de vraag, of die laatste benaming juist is,

¹⁾ Dit is, thans reeds het geval. Vgl. bij *hulzen voor katoenspinnerijen* hierna.

doet niet ter zake en sluit niet uit, dat zij daadwerkelijk *assen* zijn, omdat zij functioneeren als 'as van hulzen of klossen tot het opwinden van garen. Vgl. volgn. X, onderdeel B, rubriek XI, 2e alinea, volgn. 29 van de lijst art. 1 K.B. 5 Mei 1925, S. 183, en volgn. 46 letter f van die lijst.

Bakken en kuipen van deegkneedmachines kleiner dan 150 K.G., belast met 5 pCt. volgens art. 43 Tariefwet 1924 onder rubriek X B, volgn. 1 van de lijst van het K.B., zouden op grond der daaromtrent gegeven ministerieele aanwijzigingen onder de oude wet, als vallende onder fabrieks-, landbouw- en stoomwerktuigen, vrij zijn geweest.

Kiezelguhrsteen voor pijpsoleering met een dikte, welke $4\frac{1}{2}$ cM. niet overtreft, moet m.i. als met 8 pCt. belaste steen worden aangemerkt. Immers zij dienen evenals andere steen tot bedekking, waarnaast zij nog een speciale andere bestemming (isoleering) der daar- onder of daarachter gelegen stoomketels en geleidingen hebben. Ik spaar den lezer korthedshalve nadere motiveering.

Maar de Tariefcommissie heeft in haar beslissing 27 T beslist, dat zij *dienen* tot *isoleering* en laat het feit dat zij tevens „dienen” tot bedekking buiten beschouwing. In zooverre belastbaarheid van dit artikel wel niet is bedoeld, moge men die beslissing gelukkig noemen, de Commissie kon daartoe niet komen dan door een zeer aparte, enge beteekenis aan het woord „dienen” te geven, zoodat ik haar in het kader der wet niet juist acht.

Zeer belangrijk is ook om een inzicht te geven in de „mogelijkheden”, welke er niettegenstaande de „scherpe” omschrijvingen mogelijk blijven de historie der wetstoepassing op z.g.n. *weverskammen en hevels van die kammen*. Dit artikel is een hulpmiddel in de textielindustrie. Op het weefgetouw wordt door elk oogje van een hevel van een dergelijke kam een kettingdraad geregen. Door de verschillende wijze, waarop deze oogjes in den weefstoel op en neer worden bewogen, wordt de aard van het weefsel bepaald. De samenstellers van den Lexicon wisten blijkbaar niet anders, of deze „kammen” waren steeds van metaal vervaardigd. Toen daarom het Koninklijk besluit ex art. 43 de te belasten artikelen opnoemde, die onder de oude wet belast waren en volgens de nieuwe vrij zouden moeten blijven, zonderde het weverskammen in groep X B XI 46 f uit. Groep X bevat alleen *metaalwaren*, zoodat op grond daarvan alleen kammen van *metaal* vrij zijn. Het Lexicon vermeldt echter onder verwijzing naar rubr. XI, X B, 46 f dat weverskammen (zonder toevoeging van het woord *metalen*) vrij zijn. Nu is het grootste gedeelte der in de textielindustrie gebezigde weverskammen vervaardigd uit een knoop- of haakwerk van geverniste tweedraadsgetwijnde katoenen garens. Ook worden losse, eveneens geknoopte, katoenen hevels voor dergelijke weefkammen afzonderlijk ingevoerd. Het artikel beantwoordt dus volledig aan de omschrijving gegeven bij volgnummer 85 der Tariefwet en is volgens onderdeel IV van dien post belast met een invoerrecht van 8 pCt. der waarde. Op sommige plaatsen is dit echter niet direct ingezien en heeft men zich aan de algemeene bewoordingen van het Lexicon gehouden, zonder te beseffen, dat het tegelijkertijd verwees naar een post, welke alleen over *metaalwaren* handelt; ten onrechte echter, zoodat zij thans¹⁾ steeds worden belast. De belangen van de binnenlandsche

¹⁾ Dit inzicht blijkt nader — en een en ander doet nog beter zien, wat er al niet kan worden gelezen uit de „scherpe” wetsomschrijving — onjuist te zijn. De Tariefcommissie heeft intusschen beslist, dat weverskammen van een samenstelling gelijk aan die welke gebruikelijk is in de Textielindustrie, vrij zijn, aangezien... het op deze wijze ontstane knoopwerk in verhouding tot het geheele ingevoerde artikel van te ondergeschikt belang is om daaruit te kunnen afleiden, dat de weverskammen in kwestie als knoopwerken in den zin van art. 85 van het Tarief zouden moeten worden belast.

fabrikanten van dit artikel en de Textiefabrieken, die veelal van het buitenland betrekken, komen hier dus met elkaar in botsing. Het is niet aan twijfel onderhevig, dat ook naar den geest der *tegenwoordige* Tariefwet dit artikel niet voor belasting in aanmerking komt. Duidelijk staat vast, dat de bedoelde kammen onderdeel zijn van weefgetouwen, voor geen ander gebruik bestemd of geschikt dan als hulpmiddel bij de fabricage.

Beroep op de Tariefcommissie zal echter, waar de wet in dezen geen vragen openlaat, m.i. niet kunnen baten.

In het Weekblad dir. bel., inv. en acc. 2787 wordt de vraag gesteld, hoe belast zijn, *ijzeren buizen met ongelijke diameter*, waarvoor op blz. 485 van het Lexicon punt 64 is aangegeven: K. B. groep X B, rubriek XI, onder verwijzing naar aant. 17 in het voorwoord dier uitgave. De beantwoorder dier vraag acht het niet voor tegenspraak vatbaar, dat de bepalingen aan het slot van het K. B. X B X, volgens de stellige bewoordingen daarvan, niet slaan op de artikelen belast naar X B XI. Met verschillende voorbeelden, bijv. Flensen, Kruishengsels, Schuiven voor parapluies, is echter aan te toonen, dat het Lexicon zich op een ander standpunt stelt. Blijkbaar omdat de *bedoeling* een andere is geweest. Weliswaar staat de verwijzing naar punt 17 van het voorwoord niet bij alle artikelen, vallende onder X B XI, maar dit is meer te beschouwen als een onvolledigheid van het Lexicon. Al wederom: de handel behoeft zich aan de rangschikking in het Lexicon niet te houden en kan de vraag onderwerpen aan het oordeel der Tariefcommissie. Met de in Wet en K. B. niet tot uitdrukking gekomen bedoeling, weergegeven in het Lexicon, heeft men geen rekening te houden.

In het Lexicon blz. 375 is vermeld, dat *Kleppen* (afsluiters), dus *alle* kleppen, aan een recht van 5 pCt. zijn onderworpen. De Minister heeft echter beslist, dat reduceerleppen, zijnde toestellen om stoom van bepaalden druk tot een lageren druk terug te brengen, niet zijn te rangschikken onder Rubriek VII van groep X letter B, van het Kon. Besl. van 5 Mei 1925 Stbl. 183. Deze toestellen zijn derhalve op grond van het bepaalde bij vrijstelling 46 f op Rubriek XI van groep X, letter B van het Besluit, vrij van invoerrecht toe te laten.

Op blz. 600 van het Lexicon wordt medegedeeld, dat *rawplugs*, de bekende omhulsels voor het bevestigen van haken, spijkers enz. in muren, die vervaardigd zijn van eindjes touw, gedrenkt in lijm, belast zouden zijn als touw. Nader is door den Minister medegedeeld, dat ze vrij van invoerrecht kunnen worden toegelaten.

Slaat men blz. 149 van het Lexicon op, dan vindt men, dat Chloorkoolzure aethylester belast is als aethers, doch op blz. 16 vindt men dat Aethylesters chloorkoolzure en op blz. 488, dat Methylester chloorkoolzure als Chemicaliën, die ten deele vrij zijn, zijn te beschouwen. Slechts één dezer twee opvattingen kan juist zijn.

Ik wil nog wijzen op een onlogische toepassing t.a.v. den post *Papier*. De Bijzondere Bepaling III 13 op post 97 *Papier* stelt vrij papierhulzen voor *katoenspinnerijen*. Dat kan in het systeem der wet en naar haar duidelijke bewoordingen alleen beteekenen, dat papierhulzen voor *andere* fabrieken *niet* vrij zijn. Die hulzen zijn in den regel kokers in den vorm eener afgeknotte pyramide, vervaardigd van carton, waarvan door toevoeging van lijm een hooger graden van hardheid¹⁾ is gegeven, zoolang zij ten minste niet in vocht worden gelegd. Zij dienen, geplaatst op een ronddraaienden, daarin passenden spil, om daarop machinaal het gesponnen garen te winden, of van

¹⁾ Mochten deze hulzen zijn vervaardigd van papier maché, vulcan fibre, of andere uit papierbrij of papierstof vervaardigde artikelen, *welker hardheid die van hout evenaart of overtreft*, dan zijn zij vrij volgens Bijz. Bep. I op post 97. Zijn zij van dergelijke samenstelling dan kan het

klossen e.d. over te brengen. Het is dus zeer logisch, dat die hulzen voor katoenspinnerijen, welke wel voor geen ander doel geschikt zijn, zijn vrijgesteld.

Doch nu worden dergelijke hulzen, deels van gelijken vorm, soms in dezelfde, soms in andere afmetingen, eveneens gebezigd in katoen- en bontweverijen, in touwslagerijen, in kaarsenpitfabrieken. Aangezien aan een vrijstelling geen verdere uitbreiding mag worden gegeven, dan hare bevoordelingen aanduiden, kunnen deze hulzen dus niet onder de geciteerde vrijstelling vallen.

Dat dergelijke hulzen ook in andere fabrieken worden gebezigd, is blijkbaar aan de ontwerpers van het Tarief niet bekend geweest. Er is toch geen aanleiding te bedenken, waarom voorwerpen van denzelfden vorm en samenstelling gebezigd tot hetzelfde doel (opwinden van het vervaardigd artikel, of overbrengen op een ander voorwerp op een wijze, die de verdere bewerking vergemakkelijkt) in één fabriek vrij zouden zijn, in alle andere belast, tenzij men aan éénzijdige bescherming der katoenspinnerijen zou hebben te denken. Hetgeen niet het geval kan zijn.

Onder de vorige wetgeving zou, bij het bestaan eener vrijstelling voor papierhulzen voor katoenspinnerijen, een rangschikking naar aard en bestemming van de andere hier genoemde artikelen mogelijk zijn geweest. Voor de betrokken industrieën, welke die voorwerpen in grooten getale noodig hebben, is de huidige regeling in hooge mate onbevredigend.¹⁾

Volgens de door de Administratie gehuldigde opvatting is een sloopstros van manillatouw, door spinnen met een draad van metaal, met 8 pCt. te belasten volgens post 41. Ten aanzien van dien post heeft de Minister in de Mem. van Toel. echter gezegd, dat tusschen garen, draad, koord, snoer, touw en tres een groot verschil bestaat, dat zij dikwerf voor dezelfde doeleinden worden aangewend, dat deze benamingen dikwijls dooreen worden gebruikt, dat, behalve wat betreft de garens, de wijzigingen in de tarifiering van draad, koord, snoer, touw en tres niet van bijzondere beteekenis zouden zijn en dat de belangrijkste wellicht zou zijn die inzake verguld koperdraad en goud- en zilverdraad. Een sloopstros heeft dus, wanneer we den Minister aan zijn woord mogen houden, groote verwantschap met koord, snoer en tres! De Tariefcommissie had ter zake een ander inzicht. In een in de dagbladen vermelde en sindsdien druk besproken beslissing, verklaarde zij staaldraadkabels (staal met kern van hennepvezels, althans die nopens welke bij die gelegenheid de beslissing der Commissie werd gevraagd), vrij, als vallende onder X B XI 17 van het K. B. Een oplossing die zeker meer strookt met den opzet der wet en de ook uit de stukken blijkende bedoeling van den wetgever. Het vóór en tegen dezer beslissingen tegen elkaar af te wegen, zou meer plaatsruimte eischen, dan in het raam van dit artikel past.

Ik zou te uitvoering worden, indien ik nog meer punten aanroerde. Het bovenstaande zij voldoende, om eenig inzicht te geven in de praktijk der nieuwe wet, de mogelijkheden die zij opende en de moeilijkheden, die bij hare uitvoering zijn op te lossen.

Naar de uitvoering gelden de Kamer van Kooper dus ook nog van afhangen, welken maatstaf men bij de beoordeeling dezer „hardheid” aanlegt! Dat gewone kartonnen kokers voor deze zelfde doeleinden gebezigd, belast zijn, kan niet onlogisch heeten, daar zij ook voor ander gebruik kunnen worden gebezigd.

¹⁾ De geschiedenis staat niet stil; ik kreeg thans nog inzag van een Min. missive aan een fabrikant, waarbij aan dezen werd medegedeeld, dat hulzen voor weverijen vrij zijn. En hulzen voor touwslagerijen dan ook? In de eerste plaats blijkt hier nog eens weer, tot welk verschil in wetstoepassing men komen kan. In de tweede plaats is geenszins zeker, dat deze meening van den Minister in de toekomst richtlijn voor de toepassing zal wezen. Immers de beslissing ten dezen ligt niet meer bij den Minister van Financiën, zooals onder de oude wet, doch bij den onafhankelijken administratieven rechter, de Tariefcommissie, bij welke beroep over dezelfde kwestie aanhangig is!

handel te Hengelo een adres met klachten over de werking der wet aan den Minister gezonden. Het zal waarschijnlijk noch het eenige, noch het laatste zijn.

Want zekerheid omtrent de wetstoepassing — dat zal toch wel eenigszins uit de gegeven voorbeelden blijken — bestaat nog geenszins.

Enschede.

J. VAN DER POEL.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

HET ZWEEDSCHE STELSEL VAN WERKLOOZEN-STEUN EN WERKLOOSHEIDSBESTRIJDING.

De heer F. von Koch te Stockholm schrijft ons:

In 1921 en 1922 heerschte in Zweden een zeer ernstige werkloosheid, doch thans zijn de omstandigheden niet verre van normaal meer. Sinds 1 Sept. 1923 wordt geen werkloosheidsuitkeering, waartoe de Staat bijdraagt, meer uitgekeerd en nog slechts ruim 2200 arbeiders zijn werkzaam bij de staatswerkverschaffing. Vanwaar dit groot verschil met Engeland en Nederland, waar de werkloosheid nog steeds een aanzienlijken omvang heeft en zelfs een permanent karakter dreigt te zullen aannemen.

De verklaring kan met één woord worden gegeven: verplaatsbaarheid, mobiliteit. In de eerste plaats is de overgang van het eene vak naar het andere in Zweden steeds veel gemakkelijker geweest dan bijv. in Engeland, waar de vakverenigingen daaraan allerlei hindernissen in den weg leggen. Ook bij de arbeiders bestaat niet vaak bezwaar tegen overgang naar een ander bedrijf of tewerkstelling ver van huis.

De Arbeidsbeurzen van het Staat van bevorderen deze mobiliteit, doch het belangrijkste van alles is, dat het Zweedsche stelsel van werkloosheidssteun zoo is ingericht, dat het de werklozen niet aanmoedigt tot nietsdoen. Wij kennen in Zweden geen door den Staat gesteunde werkloosheidsverzekering en zeer waarschijnlijk zal het hiertoe ook wel nooit komen.

De hoofdbeginselen der Zweedsche regeling zijn de volgende:

1. Niemand heeft een wettelijk recht op werkloosheidsuitkeering. Indien en wanneer de autoriteiten zulks echter wenschelijk achten, kan aan werklooze personen een uitkeering worden toegekend of kunnen zij bij de werkverschaffing worden aangesteld. Beide zijn geplaatst onder de controle van een centrale autoriteit, de Staats-Werkloosheids-Commissie, welke groote discretionaire bevoegdheden heeft.

De kosten worden voor een deel door de gemeenten, voor een deel door den Staat gedragen. Werkgevers en -nemers dragen daartoe niet bij.

2. Werk bij de werkverschaffing wordt tegen lagere dan de geldende loonen systematisch aangeboden aan personen, die op werkloosheidsuitkeering aanspraak maken. Hun bereidheid tot werken wordt aldus op de proef gesteld.

3. De meeste steun wordt verleend in den vorm van werkverschaffing.

Over deze beschaffing thans een enkel nader woord.

1. De voorschriften voor de steunverlening zijn niet eens voor al bij de wet in onveranderlijke paragrafen neergelegd, doch zij kunnen zoo noodig worden gewijzigd. Dit is zeker een van de redenen, waarom de abnormale werkloosheid in Zweden veel eerder de einde nam dan in andere landen, waar het stelsel van werkloosheidssteun, volgens eens voor al vastgestelde regelingen werd uitgevoerd. Indien, zooals in Denemarken, alle arbeiders, welke behooren tot een door de Regeering erkende werkloosheidskas, recht hebben op een uitkeering, waartoe de Staat bijdraagt, zoodra deze arbeiders niet in staat zijn werk te krijgen van dergelijken aard als dat, wat zij tevoren hebben gehad en waarmede zij dezelfde loonen hebben verdiend, is een sterke toeneming niet slechts van den omvang der werkloosheid, doch ook van de kosten voor de Regeering onvermijdelijk. Het is duidelijk, dat met het prijsniveau de loonen moeten dalen, indien het resultaat niet stagnatie van handel en industrie zal

zijn. Wanneer nu de bepalingen met betrekking tot den werklozensteun als boven vermeld zijn geformuleerd, worden de arbeiders aangemoedigd, dezelfde loonen als tevoren te vragen en de verplaatsbaarheid van arbeidskrachten tusschen verschillende plaatsen en bedrijven wordt tegengewerkt. Het gevolg is, dat de werkloosheid langer duurt en dat de Regeering doelloos geld uitgeeft, aangezien naar alle waarschijnlijkheid vroeger of later toch een aanpassing moet plaats vinden en de operatie dan slechts te pijnlijk zal zijn.

2. De ruimte, welke de voorschriften inzake den werklozensteun in Zweden laten, heeft het mogelijk gemaakt, op tamelijk doeltreffende wijze de geneigdheid van de arbeiders om te werken te toetsen, zoowel als om vast te stellen, of zij steun nodig hebben of niet. Een feit is, dat aanbod van werk bij de staatswerkverschaffing tegen minder dan het gewone loon vaak een sterke daling van het aantal aanvragers ten gevolge heeft gehad, waarvan het gevolg weer een besparing van geld, zoowel als een daling der werkloosheid is geweest.

3. Hoewel er aldus in voornamelijk een belangrijke mate van vrijheid bestond, is niettemin aan de leidende beginselen voor den werklozensteun strikt vastgehouden; één hiervan was, dat zoowel van het standpunt van de gemeenschap als van dat der werklozen zelf, arbeid bij de werkverschaffing beter was dan uitkeeringen zonder dat daarvoor eenige productieve arbeid werd verricht. Dit beginsel is, waar mogelijk, gehandhaafd en waarschijnlijk met beter resultaat dan in eenig ander land.

De werkverschaffing is in beginsel ingericht zoowel met het oog op de verschillende soorten werklozen, als op het werkelijke en bij voorkeur onmiddellijke nut der werken, bijv. gebouwen, hospitalen, het plaveien van straten, aanleg van waterleidingen en drainagewerken, bruggen enz. Het grootste gedeelte, nl. 60 pCt. van het door den Rijksdag in de jaren 1921—1923 voor de werkverschaffing beschikbaar gestelde geld, werd uitgegeven voor wegeaanleg en -traceering. De ontwikkeling van het motorverkeer heeft nl. een dringende behoefte aan betere wegen doen ontstaan. Opgemerkt zij, dat machines van allerlei soort bij de werkverschaffing zijn gebruikt, in tegenstelling tot de methode in zekere vreemde landen aangewend. Het vraagstuk was den werklozen werk te verschaffen, doch er werd naar gestreefd, dit werk zoo goedkoop mogelijk gedaan te krijgen. In gevallen, waarin een directe vergelijking kon worden gemaakt, bleek vaak, dat bij wijze van werkverschaffing uitgevoerde werken, waarvan de administratie etc. gewoonlijk zeer weinig kosten met zich bracht, minder kosten dan particuliere aannemers in rekening zouden moeten hebben brengen. Naast den wegeaanleg was arbeid bij het boschwezen de belangrijkste en de ervaring wees uit, dat — althans onder de in Zweden heersche omstandigheden — deze soort werk groote voordeelen boven andere heeft.

Met betrekking tot de loonen bij de werkverschaffing is het beginsel aanvaard, dat deze lager dienen te zijn dan die in de open markt voor ongeschoolde arbeiders op dezelfde plaats en op hetzelfde tijdstip, ten einde te voorkomen, dat de werkverschaffing arbeiders trekt of dat deze daar te lang werkzaam blijven. Vergelijken bij de uitkeering was het loon zoo hoog, dat het voordeliger was dit te accepteren dan de uitkeering.

In het algemeen gesproken is de nadruk gelegd op het feit, dat werklozensteun een tijdelijke hulp is voor hen, die onverdiend door werkloosheid worden getroffen. Wanneer werkloosheid op de een of andere wijze is veroorzaakt door een arbeidsgeschil of wanneer de uitslag van een geschil een aanzienlijken terugslag op de loonen in het geheele bedrijf zou hebben, worden alle arbeiders in een bedrijf gedurende den geheelen duur van het geschil uitgesloten van uitkeering, zoowel als van de werkverschaffing. Die

arbeiders, welke zonder werk waren geweest gedurende de zoodanigen tijd, dat zij niet konden worden beschouwd, nog tot het betreffende bedrijf te behooren, hebben werklozensteun genoten, dat wil dus zeggen uitkeering in geld of tewerkstelling bij de werkverschaffing, ongeacht de geschillen.

Een ander belangrijk beginsel is de concentratie van den werklozensteun in de handen der Werkloosheidscommissie geweest. Met uitzondering van de Regeering en den Rijksdag lag bij de Commissie de uiteindelijke beslissing, of de Staat aan een zekere werkverschaffing zou bijdragen of wel, dat aan een gemeente zou worden toegestaan, met de uitkeering van steun te beginnen, alsmede de vaststelling van de voorwaarden, welke hiervoor zouden hebben te gelden. Aldus is het mogelijk geweest, een oneconomische verdeling der werkzaamheden te vermijden en pogingen zijn in het werk gesteld, om te voorkomen, dat zekere groepen of districten ten koste van andere werden begunstigd.

Deze gecentraliseerde controle op den werklozensteun was niet alleen noodzakelijk wegens het karakter van deze lasten, dat het noodig maakt doorlopend toezicht en het recht van de centrale autoriteiten, voortdurend te kunnen ingrijpen, te verzekeren, doch ook wegens den aard der Zweedsche werkloosheid. Het is een karakteristieke trek van de Zweedsche industrie, dat de seizoenfluctuaties grooten invloed op de arbeidsmarkt uitoefenen. Men dient zich er in het bijzonder rekenschap van te geven, dat de vraag naar arbeid gedurende voorjaar en zomer belangrijk toeneemt en dat tal van Zweedsche arbeiders in de verschillende seizoenen werk vinden in verschillende bedrijven, bijv. steenbakkerijen gedurende een deel van het jaar en arbeid op boerderijen gedurende de rest of werk in de zagerijen gedurende den zomer en in de bosschen gedurende den winter. In Zweden is derhalve het vraagstuk van den werklozensteun in de eerste plaats een vraag van handhaving en zoo mogelijk van ontwikkeling van de verplaatsbaarheid, die karakteristiek is voor de Zweedsche arbeiders. In de tweede plaats moet een soepel loonstelsel zooveel mogelijk worden bevorderd.

Het is derhalve niet mogelijk, de werkloosheid te verminderen door geïsoleerd ingrijpen der locale autoriteiten, vooral niet, wanneer de voorschriften van dien aard zouden zijn, dat alle arbeiders, die in hun eigen bedrijf geen werk kunnen vinden tegen minstens hetzelfde loon als tevoren, een recht hebben op uitkeering. Het gevolg zou kunnen zijn, dat de werkloosheidssteun verdere werkloosheid bevorderde. Het schijnt derhalve, alsof er in Zweden geen andere oplossing mogelijk is dan de controle te leggen in handen van een centrale organisatie, welke de vrijheid heeft de voorschriften te veranderen, al naar de omstandigheden zulks vereischen.

* * *

Indien ten slotte getracht wordt de zwakke punten van het Zweedsche stelsel op te sommen blijken deze meer in de toepassing te liggen dan in het stelsel zelf. Het is een feit, dat de Werkloosheids-Commissie niet altijd heeft kunnen voorkomen, dat de plaatselijke autoriteiten stappen namen, welke voor het geheele land nadeelige gevolgen hadden. Er zijn gemeenten geweest, die ondanks een onbeteekenende werkloosheid uitkeeringen hebben gedaan, met het resultaat, dat de werkloosheid is toegenomen en langer dan noodig heeft geduurd. Ook is voorgekomen, dat gemeenten met werkverschaffing zijn begonnen, ten einde staatsbijslagen te krijgen voor wegeaanleg enz. en dat zij aldus subsidies hebben genoten, die anders in het geheel niet zouden zijn uitgekeerd, althans niet onder de huidige omstandigheden. In uitzonderingsgevallen hebben de gemeentelijke autoriteiten, in hoofdzaak in landbouwdistricten, een te beperkte werkloosheidspolitiek gevoerd.

De controle op de werklozen, in het bijzonder op

hun geneigdheid tot werken, is in zekere opzichten onvoldoende geweest, hetgeen in zekere mate het gevolg is geweest van gebreken in het stelsel, waarin het niet mogelijk is geweest te voorzien. Indien er een zeker aantal plaatsen vrij zijn, minder dan een aantal werklozen, wordt den arbeiders beurt voor beurt gevraagd, of zij te werk gesteld willen worden; zoo niet, dan wordt hun ondersteuning ingetrokken. Indien echter den arbeiders het aantal beschikbare plaatsen bekend is, kunnen zij deze controle gemakkelijker ontduiken, hetgeen dan ook verschillende malen heeft plaats gehad.

Gesteld bijv., dat honderd werklozen werk of uitkeering zoeken en dat er slechts 10 plaatsen zijn. Laat ons verder veronderstellen, dat geen dezer honderd voor zichzelf over de aanvaarding van werk zou denken, doch dat allen veel liever uitkeering zonder werk zouden ontvangen. Hoe kunnen zij nu over dit struikelblok heenkomen? Eenvoudig door onder elkaar af te spreken, dat tien hunner „het offer zullen brengen dit werk te aanvaarden”, opdat de anderen uitkeering zullen genieten. Het is dan voor de autoriteiten moeilijk uitkeeringen te weigeren, die eigenlijk niet behooren plaats te vinden. Derhalve is het over het algemeen van groot belang, dat de plaatselijke autoriteiten, die de geneigdheid tot werken en de behoeften van den aanvrager hebben te onderzoeken, zeer nauwgezet en waakzaam zijn.

Wat nu de politiek der Werkloosheids-Commissie betreft, deze is eerder te zwak dan te streng geweest, gelijk thans algemeen wordt erkend. Bij zekere gelegenheden, bijv. gedurende de tweede helft van 1921, stond de Commissie onder den druk van de toenmalige arbeidersregering, een uitbreiding van de ondersteuning toe, die althans ten deele geheel onnodig was. Zij verplichtte zich ook te lang te voren tot het uitvoeren van zekere werken, waardoor liquidatie moeilijk werd, toen de werkloosheid snel afnam.

Het eindoordeel over het Zweedsche stelsel van werklozensteun is echter, dat dit land zich duidelijker dan de meeste landen de gevaren van een zwakke werkloosheidspolitiek voor oogen heeft gesteld. De autoriteiten hebben getracht, en met goed gevolg, de werklozen te helpen. Doch deze hulp is in een vorm verleend, die de verplaatsbaarheid van de arbeidskrachten niet aanzienlijk verminderde, noch een toeneming der werkloosheid veroorzaakte. Het leidende beginsel is geweest, slechts de bona fide werklozen te helpen, die zichzelf niet konden redden zonder steun uit de openbare kassen. Zelfs indien andere factoren hebben gewerkt is het een feit, dat de werkloosheid gedurende de naoorlogsdepressie in Zweden spoediger verdween dan in de meeste Europeesche landen, waarschijnlijk in hoofdzak als gevolg van de door dit land gedurende deze periode gevolgde, vergelijkenderwijs gesproken, restrictieve politiek.

HET CONCESSIEWEZEN DER UNIE VAN SOCIALISTISCHE SOVJETREPUBLIEKEN.

Dr. H. von Eckardt te Hamburg schrijft ons:

In de economische politiek der Sovjetunie heeft het concessievraagstuk steeds een bijzondere rol gespeeld. Zoo verklaarde de bekende volkscommissaris Joffe in het leidende economische blad „Ekonomitscheskaja Schisn” den 7den Februari j.l. nog eens met nadruk, hoe groote waarde zijn regering aan het concessiewezen hecht. Reeds direct na, of zelfs nog tijdens de vredesonderhandelingen van Brest-Litovsk, zou men den Duitschers verklaard hebben, dat de nationalisatie der Russische industrie de verleening van een of andere concessie aan vreemdelingen in Rusland niet behoefde in den weg te staan. Dientengevolge kwamen in 1918 reeds concessieaanvragen van buitenlandsche firma's binnen. Eerst einde 1920 kwam het vraagstuk echter in behandeling, toen de Raad van Volkscommissarissen het bekende

decreet „over de economische en juridische voorwaarden voor concessies” publiceerde en ter conferentie van Genua een aantal zeer concrete concessievoorstellen deed. Einde 1920 bestonden er ten slotte 38 concessieontwerpen. In 1923 werden zelfs 607 concessievoorstellen gedaan, in 1924 311, in 1925 (tot 1. October) 199. Tot op laatstgenoemd tijdstip waren niet minder dan 1500 concessievoorstellen aanhangig gemaakt. Daartegenover was het aantal werkelijk afgesloten concessies verbaasd klein. Tot het einde van 1922 waren 18 concessies afgesloten, in 1923 kwamen 44, in 1924 25, in 1925 (tot 1. October) 23 concessies tot stand; in totaal dus 110 concessieovereenkomsten. Hoe weinig levenskracht vele van deze concessies hadden, blijkt hieruit, dat 32 concessies geliquideerd moesten worden, waarvan 13 wegens niet-nakoming van overeengekomen verplichtingen. Op het oogenblik zijn er dus nog slechts 88 concessieovereenkomsten van kracht en worden 300 ontwerpen onderzocht door de Hoofdcconcessiecommissie.

De werking der aan buitenlanders verleende concessies stelt de Sovjetregering tot nu toe nog niet tevreden. In het begrotingsjaar 1925/26 bijv. zal de staatskas slechts de zeer geringe som van 15 miljoen Roebel uit de in werking zijnde concessies ontvangen, een resultaat, dat zelfs Joffe, die voor de concessiepolitiek van zijn regering heeft op te komen, als buitengewoon onbetekend moest beschouwen. Joffe ziet een oorzaak van de onbevredigende ontwikkeling van het concessiewezen in het gebrek aan kapitaal der concessies aanvragende firma's. Volgens zijn zeggen ging het vaak om buitenlandsche ondernemingen, die nauwelijks iets bezaten en ook absoluut niet solide waren. Aan den anderen kant betreft het verholde voorstellen der door de Sovjetregering uit hun eigendom ontzette, voormalige bezitters van ondernemingen, die men moeilijk ter wille kon zijn. Over het algemeen ontmoette de Sovjetregering een zoo onbepert streven naar eigen voordeel bij de concessionarissen, dat men het niet eens kon worden. Kort en goed: de zaak wil niet goed marcheren, en even reusachtig als in sommige gevallen door concessies te verwerven voordeelen in de toekomst mogen zijn, zoo weinig succes en goede vooruitzichten schijnt de concessiepolitiek voor het heden te vertoonen. Belangrijk en waardevol is weliswaar, dat de Sovjetregering er bij monde van Joffe eindelijk toe heeft besloten, de waarheid n.l. dat het Russische concessiewezen tot nu toe een mislukking is, te erkennen. Weliswaar schijnt men in Moskou er nog steeds niet toe te kunnen besluiten, de dieper liggende oorzaak openlijk te erkennen. Men wil oogenschijnlijk niet begrijpen, dat zeer groote en kapitaalachtige ondernemingen zich voorloopig op een afstand houden van Rusland, daar zij in de economische politiek der Sovjetregering, evenmin als in de sociale toestanden en de stabiliteit van den huidige Nepkoers vertrouwen stellen. Het wantrouwen, waarmede toch feitelijk in de breede kringen van internationale ondernemingen en van het bankkapitaal de Sovjetunie bejegend wordt, heeft, naar uitdrukkelijk moet worden gezegd, absoluut niets te maken met eenigerlei hoop op een val der Sovjetregering. Integendeel, juist deze personen en elementen willen immers een stabilisatie der toestanden in Rusland en gunnen het uitgeputte land rust en veiligheid. Hieraan ontbreekt echter momenteel nog zeer veel. Men behoeft slechts te wijzen op de jongste Duitsch-Russische incidenten, de nog steeds opgehelderde inbechteniseming van Deutsche consulaire agenten, om aan te toonen, dat de ondergeschikte of misschien ook soms de centrale regeringsinstantie in Rusland er alleen de schuld van dragen, wanneer men zich tegenover Rusland nog steeds terughoudend gedraagt.

Niettegenstaande deze noodzakelijke terughouding en ongeacht het tot nu toe mislukken van de Russische concessiepolitiek, zou het niettemin verkeerd zijn, de algemeene betekenis van talrijke, reeds in Rusland in werking zijnde concessies te willen loochenen. Wanneer men het resultaat niet aan de al te geestdriftig verkondigde plannen en verwachtingen toetst, doch de dingen neemt en waardeert, zooals ze nu eenmaal zijn, zal men er den weg tot de toekomstige verbinding der internationale „Wirtschaft” met Rusland in kunnen zien. Dit geldt in het bijzonder met betrekking tot de concessies in den Russischen mijnbouw. Hier is te noemen de Harriman-concessie van Amerikaansche ondernemingen Tschiaturi in den Kaukasus. Harriman heeft hier een, oorspronkelijk Duitsche, concessie voor den tijd van 20 jaar overgenomen; er moet manganerts gedolven en uitgevoerd worden. Gedurende den geheelen duur der concessie moet Harriman volgens de overeenkomst 16 millioen t. manganerts uitvoeren. In de eerste jaren moet 300.000, later 500.000 t. gedolven worden. De concessionaris heeft zich moeten verplichten, den op zijn gebied liggenden spoorweg te herstellen en te voltooien, in den loop van $3\frac{1}{2}$ jaar ter verbetering en mechaniseering van de mijn 1 millioen dollar te investeren en ten slotte ook nog 1 millioen dollar voor de voltooiing van de gaven van Poti af te staan. De concessionaris betaalt voor iedere ton uit te voeren erts in den loop der eerste drie jaar 3 dollar aan den Russischen Staat en de volgende jaren 4 dollar en van peroxyde 8, resp. 9 dollar. De aan den Staat te betalen som mag niet minder dan $1\frac{1}{2}$ —2 millioen dollar bedragen.

Een andere interessante concessie is die der Lena-Goldfields Ltd. De grootste Russische goudafzettingen aan de Lena en koperafzettingen in den Oeral en lood-, zink-, goud-, zilver- en koperafzettingen in het Altaigebergte zijn daarmede deze groote Engelsche maatschappij voor 30 en de laatste voor 50 jaar ter beschikking gesteld. Volgens het plan moet niet minder dan 400 Poed¹⁾ goud per jaar en na 5 jaar zelfs 100.000 Poed koper geproduceerd worden. Hoeveel gekleurd metaal uit het Altaigebergte kan worden gehaald, kon slechts ruw worden geraamd. Er is sprake van 600.000 Poed zilver, 180.000 Poed lood en 200.000 Poed koper per jaar vanaf het achtste jaar der concessie. In het algemeen hoopt men, dat wanneer de onderneming in vollen gang zal zijn, de totale opbrengst een waarde van 20.9 millioen Roebel zal vertegenwoordigen. Deze getallen bezitten natuurlijk slechts zeer betrekkelijke waarde, vooral waar het ten deele gebieden betreft, die slechts hoogst oppervlakkig onderzocht zijn. De Engelsche maatschappij heeft zich, naar beweerd wordt, verplicht voor de voltooiing van al deze mijnen in den loop van zeven jaar 22 millioen Roebel te investeren. De onderneming zal den Staat een niet nader aangegeven vaste pachtsom moeten betalen. Een dergelijke omvangrijke concessie is in het verre Oosten aan de rivier de Tetuché aan de firma Briner & Co. voor den tijd van 36 jaar verleend. Ook hier is het Engelsch kapitaal, waarvan de schepping van een nieuw industrieel centrum aan de kust van de Japansche zee verwacht wordt.

Op het schiereiland Busatchi aan den Noordoost-oever van de Kaspische Zee heeft de Noorsche maatschappij F. Steren een concessie verkregen voor de winning van naphta en metaal. Een dergelijke concessie is in de Schiraksteppe aan een Italiaansch-Belgische mijnbouwmaatschappij verleend, terwijl de asbest-groeven van Alapojewsk in den Oeral door een Amerikaansche maatschappij Hammer & Cy. verkregen werden. Tenslotte kunnen in dit verband nog goudconcessies op Kamtschatka en in het Amurgebied genoemd worden. De laatste is weer in Amerikaansche handen. Een Duitsche firma, Stolzenberg & Co., heeft een kleine goudconcessie in Tomsk gekregen;

¹⁾ 1 Poed = 16,38 K.G.

terwijl de Japanners in de Lidin-goudgroeven van het Kamtschatkagebied mijnen mogen openen. Een Nederlandsche groep exploiteert een landbouwconcessie van 1200 H.A. in de Oekraïne. Verder is de N.V. v/h Altius & Co te Amsterdam bij houtconcessies (Russholandes) geïnteresseerd¹⁾.

Duitsche concessies kunnen op het gebied van den Russischen landbouw vermeld worden. Hier zijn de Deutsche-Russische Agrar-Aktien Gesellschaft in het Wolgagebied, de weder oplevende levenskrachtige autonome republiek der Wolga-Duitschers, en de groote landbouwconcessie van Krupp, Manytsch, te noemen. Belangrijk is ook de Deutsche Mologa-Holzindustrie A.G., die bezig is met de exploitatie van een reusachtig gebied in Rybinsk, een grooten houtexport voorbereidt en spoorwegen aanlegt. Verder zijn tamelijk groote Duitsche concessies op handels- en verkeersgebied te vermelden, zooals de bekende Derutra, de Deutsch-Russische Lager- und Exportgesellschaft, waarbij de Hamburg-Amerika Lijn betrokken is, verder de Deutsche-Russische Transithandels-gesellschaft, de Luftschiffahrtshandelsgesellschaft, de Russisch-Österreichische Handels- und Industriegesellschaft, de Deruluf (met de Deutsche Aëro Union), de concessie der Zweedsche S.K.S. Kogellagerfabriek, enz.

Vele dezer gemengde ondernemingen en concessies hebben een belangrijke winst te boeken gehad, terwijl in het algemeen van Russische zijde met 15—20 pCt. winst voor de buitenlanders gerekend wordt. Wat het aantal verleende concessies betreft komt 25 pCt. op rekening van de Duitschers, 17,5 pCt. van de Engelschen en 12,1 pCt. van de Amerikanen. Interessant is het hierbij te constateeren, dat zoowel Russen als Amerikanen bezig zijn hun relaties zoo intensief mogelijk te maken en dat b.v. in den laatsten tijd steeds vaker Russische aankopen in de Vereenigde Staten plegen te geschieden, ofschoon de Vereenigde Staten tot nu toe de Unie der Sovjet-Republieken niet erkend hebben. Terwijl de Russische Regeering aan talrijke andere Staten steeds weder verklaarde, dat van handelsrelaties geen sprake kon zijn, wanneer de Unie niet de jure erkend werd, doet men zich uiterste best, relaties met Amerika aan te knooien en laat zich de eene diplomatieke afwijzing na de andere geduldig welgevallen. Bij de Amerikanen zijn nu eenmaal politieke zaken doen iets verschillends! Tenslotte zij nog vermeld, dat op het oogenblik een particulier ontwerp tot Fransche credietverleening aan Rusland ter verzekering van de Fransche aardolie-behoefte in bewerking is. In Parijs vleit men zich met de gedachte, er voor te zorgen, dat de Banque de Paris et des Pays Bas, in nauw contact met de Standard-Oil-Company, de Emba concessies in Baku en Grosny zal verkrijgen.

Ter behandeling der concessieontwerpen is onlangs een Concessie-Commissie te Berlijn ingesteld, die concessievoorstellen uit alle continentale landen van Europa in ontvangst neemt en onderzoekt.

¹⁾ Het Nederlandsch-Russische Handelsconcern „Nedrus”, te Amsterdam, de eerste ernstige poging, om door een zuiver Nederlandsche onderneming den handel tusschen Nederland en Rusland te bevorderen, is tot nog toe geen concessiebedrijf.

AANTEKENINGEN.

Het toelaten van Duitsche accepten tot discontering bij de Nederlandsche Bank.

De Nederlandsche Bank heeft in zake hovenstaande kwestie, waarvan in de nos. van 10 en 17 Mrt. het pro en contra werd belicht, haar beslissing genomen en daarvan in den volgende vorm mededeeling gedaan:

De Nederlandsche Bank is in beginsel bereid aan bankinstellingen of bankiers, die na 1914 in Nederland zijn gekomen, discontobevoging te geven en hun accept discontabel te verklaren. Zij stelt daartoe voorshands de volgende algemeene voorwaarden en regelen vast.

Voor discontabiliteit van het accept is vereischt, dat

1. de acceptant in Nederland is gevestigd en Nederlander is of als Nederlandsche firma of vennootschap is ingeschreven;

2. over elk accept vóór de afgifte overleg met De Nederlandsche Bank wordt gepleegd (De Nederlandsche Bank laat de mogelijkheid open voor kleinere bedragen een overeenkomst te treffen krachtens welke volstaan kan worden met opgave van wissels na acceptatie);

3. de wissels zuivere, rembourswissels zijn voor de financiering van import in het land van dengene, voor wiens rekening wordt geaccepteerd (dus geen verlengingswissels en geen wissels voor de financiering van export uit het land van den verkoopeer, voor wiens rekening zou moeten worden geaccepteerd, of voor opslag of bedrijf);

4. de bewijsstukken, dat een accept aan bovenstaande eischen beantwoordt, op aanvraag aan De Nederlandsche Bank worden overgelegd (op verlangen van De Nederlandsche Bank moet gedoopt worden, dat zij eventueel ten kantore van acceptant inzage neemt van alle benodigde bewijsstukken);

5. van elken in beginsel discontabelen wissel onmiddellijk bij acceptatie opgaaf ingezonden wordt aan De Nederlandsche Bank onder vermelding van datum, bedrag en overeengekomen merkteeken, benevens van de goederentransactie, die aan den wissel ten grondslag ligt;

6. de acceptant geregeld zijn/haar balans en winst- en verliesrekening met een behoorlijke toelichting aan De Nederlandsche Bank inzendt.

Bij het in beginsel discontabel verklaren van eenig accept laat De Nederlandsche Bank de kracht van het wisselpersoneel op dat oogenblik buiten beschouwing; de beslissing daaromtrent wordt genomen op het oogenblik dat de wissels haar ter afdoening worden aangeboden; wel wordt echter acht geslagen op de verhouding van de eigen middelen van den acceptant en het totaal zijner accepten.

Voor de toelating tot disconteren is vereischt, dat

1. de discontant in Nederland is gevestigd en Nederlander is of als Nederlandsche firma of vennootschap is ingeschreven;

2. de discontant geregeld zijn/haar balans en winst- en verliesrekening met behoorlijke toelichting aan De Nederlandsche Bank inzendt (De Nederlandsche Bank zal eventueel ten kantore van den discontant van bepaalde documenten of boeken inzage mogen nemen).

Tot welk bedrag De Nederlandsche Bank papier in disconto zal willen nemen zal mede afhangen van de eigen middelen van den discontant; een garantie voor de verplichtingen van den discontant, afgegeven door derden, kan hierbij van invloed zijn.

De Nederlandsche Bank behoudt zich het recht voor ter discontering aangeboden papier zonder opgaaf van redenen te weigeren; redenen van weigering zouden onder meer kunnen zijn:

- a. te weinig afwisseling in het disconto, wat bedrag en wisselpersoneel betreft,
- b. de kracht van het wisselpersoneel op den dag van aanbidding der wissels,
- c. te groote eenzijdigheid van het disconto.

MAANDCIJFERS.

GIRO-KANTOOR DER GEMEENTE AMSTERDAM.

	Februari 1926		Februari 1925	
	In millioenen	Aantal	In millioenen	Aantal
<i>Giro's</i> (eenzijdige vermelding)				
Girobetalingen aan gemeentestellingen	f 11,9	16.647	f 8,9	10.479
Girobetalingen aan particulieren	„ 21,5	87.175	„ 19,8	57.024
<i>Geldomzet.</i>				
Ontvangsten	„ 4,7	6.544	„ 5,6	6.594
Betalingen	„ 6,3	13.334	„ 6,1	25.130
Part.rekeninghouders	„ 18,6	26.360	„ 19,-1	23.922
Waarvan rekeningh. welke gelden voor 1 jaar vast hebben gedeponseerd	„ 8,8	2.846	„ 7,8	2.444

1) Gemiddeld saldo te goed. 2) Einde der maand.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTOS.

Ned. Disc. Wissels. 3½	3 Oct. '25	Zwits. Nat. Bk. 3½	22 Oct. '25
Bel. Binn. Eff. 4	3 Oct. '25	N. Bk. v. Denem. 5½	7 Sept. '25
Bk. Vrsch. in R.C. 5	3 Oct. '25	Zweedsche Rbk 4½	8 Oct. '25
Javasche Bank.	4½ 20 Oct. '24	Bank v. Noorw. 6	12 Jan. '26
Bank van Engeland 5	3 Dec. '25	Bk. v. Tsjecho-Duitsche Rijkbank 7	27 Mrt. '26
Bank v. Frankrijk. 6	9 Juli '25	N. Bk. v. O'rijk. 8	28 Jan. '26
Belgische Nat. Bnk. 7½	11 Mrt. '26	N. Bk. v. Hong. 7	22 Oct. '25
Fed. Res. Bank N.Y. 4	7 Jun. '25	Bank v. Italië. 7	17 Juni '25
Bank van Spanje.	5 23 Mrt. '23	Z.-Afr. Res. bnk 5½	

OPEN MARKT.

	1926				1925	1924	1914
	27 Mrt.	22-27 Mrt.	15-20 Mrt.	8-13 Mrt.			
<i>Amsterdam</i>							
Partic. disc.	27/8	29/4-7/8	29/4-15/16	29/8-13/16	21/4-3/4	47/8-5	31/8-3/16
Prolong.	3-1/4	29/4-3 1/4	29/4-3	21/2-3	21/4-3/4	4 3/4-5	2 1/4-3/4
<i>Londen</i>							
Daggeld ..	4-1/4	3 1/2-4 1/2	3-5	3-5	3 1/4-4	1 1/2-3	1 3/4-2
Partic. disc.	4 1/16-3/8	4 1/16-7/16	4 1/16-1/2	4 1/16-7/16	4 1/16-7/16	3-3 1/16	2 1/4-3/4
<i>Berlijn</i>							
Daggeld ..	4-6	4-6	4-6 1/2	5-6 1/2	—	—	—
Partic. disc.	—	—	—	—	—	—	—
30-55 d.	5	5	5	5	—	—	—
56-90 d.	5	5	5	5	—	—	2 1/8-1/2
<i>Waren- wechel.</i>	6-1/2	6-1/2	5 3/4-6 1/2	6 1/4-3/4	—	—	—
<i>New York</i>							
Call money	4 1/2-3/4	4 1/2-5/4	4 1/4-1/2	4-3/4	4-5 1/4	3-5 1/4	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	3 3/4	3 3/4	3 3/4	3 3/4	—	—	—

1) Call money-koers v. 26 Mrt. en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijd.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York **)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
23 Maart 1926	2.49 9/16	12.13 1/4	59.41	8.77 1/2	10.11	100 1/8
24 „ 1926	2.49 1/2	12.13 1/4	59.40 1/2	8.71 1/2	10.02	100 1/8
25 „ 1926	2.49 1/2	12.13 1/4	59.41	8.72 1/2	10.03 1/2	100 1/8
26 „ 1926	2.49 9/16	12.13 1/4	59.41	8.59	9.95	100 1/8
27 „ 1926	—	12.13 1/4	59.41	8.58 1/2	9.95	100 1/8
29 „ 1926	2.49 1/2	12.13 1/4	59.40	8.55	9.72	100 1/8
Laagste d.w. 1)	2.49 7/16	12.12 1/2	59.38	8.42	9.42	100
Hoogste d.w. 1)	2.49 1/8	12.13 1/8	59.42	8.82	10.17	100 1/8
22 Maart 1926	2.49 9/16	12.13 1/4	59.41	8.82	10.14	100 1/8
15 „ 1926	2.49 11/16	12.13 1/2	59.44	8.97 1/2	10.25	100 1/8
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10	59.26	48.—	48.—	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
23 Maart 1926	48.07 1/2	35.25	7.40	1.02 1/2	10.02 1/2	35.18
24 „ 1926	48.05	35.20	7.40	1.04	10.04 1/2	35.17 1/2
25 „ 1926	48.05	35.20	7.39	1.02	10.03 1/2	35.17 1/2
26 „ 1926	48.06	35.20	7.39	1.02 1/2	10.03 1/2	35.17
27 „ 1926	48.06	35.20	7.39	1.02 1/2	—	—
29 „ 1926	48.05	35.20	7.39	1.03 1/2	10.02 1/2	35.16
Laagste d.w. 1)	48.02 1/2	35.10	7.38	1.—	10.01	35.12 1/2
Hoogste d.w. 1)	48.07 1/2	35.25	7.41	1.10	10.05	35.25
22 Maart 1926	48.06	35.20	7.39	1.05	10.02 1/2	35.17 1/2
15 „ 1926	48.06	35.20	7.39	1.05	10.02	35.02
Muntpariteit	48.—	35.—	50.41	48.—	48.—	48.—

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Hel-sing-fors 1)	Buenos Aires 1)	Montreat 1)
23 Maart 1926	66.92 1/2	65.47 1/2	53.67 1/2	6.27 1/2	97 1/2	2.48 1/2
24 „ 1926	66.90	65.50	53.50	6.28	97 1/8	2.48 1/2
25 „ 1926	66.90	65.50	53.40	6.27 1/2	97 3/4	2.48 1/2
26 „ 1926	66.90	65.55	53.65	6.27 1/2	98	2.48 1/2
27 „ 1926	66.90	65.50	53.60	6.27 1/2	98 1/2	2.48 1/2
29 „ 1926	66.90	65.25	53.10	6.28	99	2.48 1/2
Laagste d.w. 1)	66.85	65.15	53.—	6.25	96 3/4	2.48 1/2
Hoogste d.w. 1)	67.—	65.60	53.95	6.30	99 1/4	2.48 3/4
22 Maart 1926	66.90	65.60	53.97 1/2	6.27 1/2	98 3/8	2.48 3/8
15 „ 1926	67.—	65.50	54.17 1/2	6.28	98 1/4	2.48 3/8
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	105	2.48 3/8

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Table with columns: Data, Londen (\$ per £), Parijs (\$ p.100 fr.), Berlijn (\$ p.100 Mk.), Amsterdam (\$ p.100 gld.). Rows include dates from 23 Maart 1926 to Muntpariteit.

KOERSEN TE LONDEN.

Table with columns: Plaatsen en Landen, Noteerings-eenheden, 13 Mrt. 1926, 20 Mrt. 1926, 22/27 Maart '26 Laagste/Hoogste, 27 Mrt. 1926. Rows include cities like Alexandrië, Athene, Bangkok, etc.

1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 2)

Table showing silver and gold prices for various dates from 22 Maart 1926 to 20 Juli 1914, with columns for Londen and N.York.

1) in pence p.o.z. stand. 2) Foreign silver in \$c. p.o.z. fine. 3) in sh. p.o.z. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

De Minister van Financiën maakt bekend:

Table showing the state of the Treasury with columns: Vorderingen, 15 Maart 1926, 23 Maart 1926. Rows include Saldo bij de Nederlandsche Bank, Voorschot op ult. Febr. 1926, etc.

Verplichtingen.

Table showing liabilities with columns: Voorschot door de Nederl. Bank, Schatkistbiljetten in omloop, etc.

1) Waarvan f 37.056.000 vervallen op of na 1 April 1927. 2) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-KOLONIESE VLOTTENDE SCHULD.

De Minister van Koloniën maakt bekend:

Table showing floating debt in colonies with columns: 20 Maart 1926, 27 Maart 1926. Rows include Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-Indië, Indische Schatkistprom. in omloop, etc.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 29 Maart 1926.

Table showing the balance sheet of the Dutch Bank with sections: Activa (Binnenl. Wis-sels, Papier o. h. Buitenl. in disco., Beleeningen, Op Effecten, etc.) and Passiva (Kapitaal, Reservefonds, etc.).

Beschikbaar metaalsaldo f 283.222.090,25. Op de basis van 2/5 metaaldekking... 111.894.545,16. Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is... 1.416.110.450,—. Voornaamste posten in duizenden gulden.

Table showing circulation and other liabilities with columns: Data, Goud (Munt, Muntmat), Circulatie, Andere opeischb. schulden, Beschikb. Metaal-saldo, Dekking p.c. Rows include dates from 29 Mrt. '26 to 25 Juli '14.

Table showing circulation and other liabilities with columns: Data, Totaal bedrag disconto's, Schatkist-promessen rechtstreeks, Beleeningen, Papier op het buitenl., Diverse rekeningen. Rows include dates from 29 Mrt. 1926 to 25 Juli 1914.

1) Op de basis van 2/5 metaaldekking. 2) Sluitpost activa. 3) per 23 Maart. 4) per 6 Maart. 5) per 27 Febr. 6) per 23 Febr.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden gulden.

Table showing circulation and other liabilities for the Surinamese Bank with columns: Data, Metaal, Circulatie, Andere opeischb. schulden, Dtscont., Div. rekeningen. Rows include dates from 20 Febr. 1926 to 5 Juli 1914.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opesichb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
20 Mrt. 1926	242.250		330.000	56.500	164.950
13 " 1926	242.000		335.000	54.500	164.100
6 " 1926	243.000		338.000	54.500	164.500
27 Feb. 1926	202.883	39.952	338.086	65.717	162.704
20 " 1926	203.004	39.945	340.490	64.676	162.549
13 " 1926	202.756	39.944	345.901	64.533	161.302
6 " 1926	202.723	39.454	346.836	57.438	162.049
21 Mrt. 1925	133.924	50.980	273.299	56.214	119.837
22 " 1924	158.470	64.091	258.085	85.487	154.604
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ^a

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaal.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
20 Mrt. 1926		97.340		***	63
13 " 1926		95.040		***	62
6 " 1926		98.660		***	62
27 Feb. 1926	9.057	20.317	42.058	79.786	60
20 " 1926	8.136	19.712	46.287	82.456	60
13 " 1926	8.078	19.166	49.004	83.167	59
6 " 1926	8.166	19.972	52.765	83.542	60
21 Mrt. 1925	20.967	17.066	50.857	62.704	56
22 " 1924	35.222	18.328	62.667	21.991	65
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis $\frac{1}{2}$ metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Bankbilj.	Gov. Sec.
24 Maart 1926	146.843	141.617	286.302	56.250	235.321
17 " 1926	145.562	141.207	288.771	56.250	237.698
10 " 1926	145.593	141.246	289.058	56.250	237.712
3 " 1926	145.551	141.721	287.033	56.250	235.558
24 Febr. 1926	144.493	141.138	284.179	56.250	232.669
17 " 1926	144.671	140.448	284.784	56.250	233.377
25 Maart 1925	128.620	124.378	284.256	27.000 ^{a)}	235.076
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
24 Mrt. '26	43.585	72.521	14.406	108.373	24.975	20 $\frac{1}{2}$
17 " '26	38.020	76.177	19.813	100.203	24.105	20
10 " '26	39.295	74.183	16.756	102.524	24.096	20 $\frac{1}{2}$
3 " '26	38.015	76.274	13.546	106.038	23.580	19 $\frac{1}{2}$
24 Febr. '26	38.243	79.056	16.065	106.176	23.105	18 $\frac{1}{2}$
17 " '26	43.782	80.884	23.583	106.918	23.972	18 $\frac{1}{2}$
25 Mrt. '25	38.798	76.900	15.488	105.916	23.992	19 $\frac{1}{2}$
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 $\frac{1}{2}$

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits. ²⁾ Gouddekking.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarv. in het buitenl.	Zilver	Te goed in het buitenl.	Buit. gev. voorsch. a.d. Staat	Schat-kistbil-jetten ¹⁾	Wis-sels
25 Mrt. '26	5.548	1.864	331	570	35.000	5.289	3.310
18 " '26	5.548	1.864	330	569	35.250	5.288	3.237
11 " '26	5.548	1.864	329	572	35.450	5.281	3.066
4 " '26	5.548	1.864	329	571	35.700	5.274	4.251
25 Febr. '26	5.548	1.864	329	577	34.500	5.253	3.372
26 Mrt. '25	5.546	1.864	309	570	21.800	4.959	5.545
23 Juli '14	4.104	—	640	—	—	—	1.541

Data	Waarvan op het buitenl.	Uitge-stelde Wissels	Beleeningen	Circulatie	Rekg. Courant Particulieren	Rekg. Courant Staat
25 Mrt. '26	11	2	2.450	51.492	2.802	32
18 " '26	13	2	2.487	51.699	2.673	49
11 " '26	14	3	2.524	51.951	2.824	37
4 " '26	13	4	2.453	52.065	2.836	9
25 Febr. '26	10	4	2.463	50.991	2.960	53
26 Mrt. '25	17	8	3.026	40.892	2.039	14
23 Juli '14	8	—	769	5.912	943	401

¹⁾ In disc. genomen wegens voorsch. v. d. Staat a. buitenl. regeeringen.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking	Andere wissels en cheques	Beleeningen
23 Maart 1926	1.449,2	220,8	483,1	1.094,5	5,4
15 " 1926	1.427,9	220,5	476,0	1.167,3	8,2
6 " 1926	1.404,9	207,7	468,3	1.160,0	20,7
27 Febr. 1926	1.382,4	190,4	460,8	1.346,0	25,1
23 " 1926	1.361,4	174,5	419,2	1.266,1	5,1
21 Maart 1925	996,1	229,2	332,0	1.438,4	5,6
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva	Door Rijksb. geheer-disc.
23 Maart 1926	240,6	943,5	2.513,7	963,2	562,6	460,0
15 " 1926	235,4	908,4	2.604,5	874,5	557,7	447,4
6 " 1926	234,9	905,9	2.729,7	714,7	533,3	462,4
27 Febr. 1926	234,2	783,3	2.822,3	585,9	613,7	484,2
23 " 1926	233,9	841,9	2.317,3	1.002,6	625,7	508,7
21 Maart 1925	205,1	1.304,7	1.865,9	1.018,3	1.042,8	137,9
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0	—

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 23, 15, 6 Mrt., 27, 23 Febr., resp. 477,9; 383,4; 312,8; 251,3; 353,7 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Metaal incl. buit. tent. sald	Beleening van prom. d. provincien	Binnen-landsche wissels	Beleeningen	Voorschot aan den Staat	Circulatie	Rekg. Crt. Staat	Rekg. Crt. Particulieren
25 Mrt. '26	396	480	1.306	447	5.200	7.495	12	361
18 " '26	396	480	1.223	568	5.200	7.449	22	435
11 " '26	395	480	958	606	5.200	7.503	3	177
4 " '26	396	480	904	584	5.200	7.507	14	86
25 Febr. '26	396	480	984	475	5.200	7.415	59	103
18 " '26	395	480	1.046	489	5.200	7.364	—	289
26 Mrt. '25	378	480	1.318	276	5.200	7.458	40	276

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaal-middel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
23 Mrt. '26	2.764,8	1.433,9	148,8	583,2	286,6
24 Febr. '26	2.766,6	1.452,5	149,9	540,1	304,1
17 " '26	2.789,3	1.443,0	150,9	538,4	301,6
10 " '26	2.794,9	1.484,9	144,4	533,4	300,5
3 " '26	2.791,9	1.496,4	147,3	487,8	302,3
27 Jan. '26	2.801,2	1.561,1	152,1	448,6	295,4
4 Mrt. '25	2.860,9	1.649,1	135,1	400,9	303,6

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ¹⁾	Algem. Dek-kings-perc. ²⁾
3 Mrt. '26	325,8	1.675,4	2.302,3	119,7	69,5	73,2
24 Febr. '26	330,6	1.679,4	2.262,2	119,3	70,1	74,0
17 " '26	334,5	1.661,1	2.326,5	118,9	69,9	73,7
10 " '26	333,2	1.667,8	2.296,1	118,4	70,5	74,2
3 " '26	349,8	1.662,5	2.282,5	118,1	70,7	74,5
27 Jan. '26	365,1	1.667,3	2.272,2	118,3	71,1	75,0
4 Mrt. '25	382,7	1.727,4	2.237,7	113,7	72,1	75,6

¹⁾ Verhouding totaalen goudvoorraad tegenover opesichbare schulden; F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totaalen voorraad munt-materiaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis-conto's en beleen.	Beleg-gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
24 Febr. '26	716	13.930	5.492	1.636	18.573	5.437
17 " '26	716	13.961	5.465	1.684	18.640	5.421
10 " '26	716	14.006	5.490	1.664	18.683	5.406
3 " '26	717	13.976	5.478	1.635	18.641	5.404
27 Jan. '26	717	13.949	5.477	1.649	18.620	5.385
25 Febr. '25	739	13.143	5.396	1.682	17.996	4.951

-Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 29 Maart 1926.

Op de beurs te Berlijn die een rustige doch vaste tendenz vertoonde, is deze vaste stemming tot uiting gekomen voor montaanwaarden, mede als gevolg van het feit, dat de West-Duitsche montaantrust, de Vereingde Stahlwerke A.G. thans, na moeilijke onderhandelingen tot stand is gekomen. De belangstelling concentreerde zich op aandelen Phoenix, Gelsenkirchen, Rheinstahl en Buderus. Voorts trokken van chemische aandelen I. G. Farbenindustrie de aandacht. Ook bankaandelen konden hun koersen meestal verbeteren; de kortelings gepubliceerde jaarverslagen hebben een gunstigen indruk gemaakt. Kali-aandelen leden onder realisaties. Scheepvaart-aandelen sterk wisselend, met vasten grondtoon.

Te Londen is de beurs tamelijk lusteloos geweest. Desniettemin heeft de afdeling voor beleggingsfondsen een vrij goede tendens aan den dag gelegd. Zelfs is er eenige vraag ontstaan naar die papieren, welke kortelings door de „underwriters” in belangrijke mate opgenomen moesten worden. Voor het overige was de aandelenmarkt stil. De hernieuwde daling in de buitenlandsche waarde van het Fransche betaalmiddel heeft weliswaar geen onrust gewekt, doch heeft de mogelijkheid van verschillende onaangename verrassingen doen ontstaan — o.a. in verband met de regeling van de buitenlandsche schulden — waardoor men in de diverse afdelingen geen aanleiding tot het onderneemen van nieuwe zaken kon vinden.

Te Parijs was de stemming voor binnenlandsche beleggingsfondsen zeer zwak. In het midden der berichtperiode ontstond er een geringe verbetering, toen het gerucht ging, dat de heer Péret de inpopulaire verhoging van de belasting op de omzetten had laten vervallen, doch daarna is een hernieuwde daling van den franc ingetreden, welke alle vorige in de schaduw heeft gesteld.

Te New York hebben vrij omvangrijke liquidaties de geheele markt op een aanzienlijk lager peil gebracht; gemiddeld staat het niveau thans 20 pCt. beneden dat van Februari jl. Twee redenen vormen de oorzaak van de liquidaties. In de eerste plaats zijn verschillende speculatieve posities zwakker geworden, zoodat zij, hetzij vrijwillig of gedwongen, opgeruimd werden, in de tweede plaats hebben de banken beleeningen aangezegd. Het aanzeggen van leeningen schijnt in verband gebracht te moeten worden met de vermindering van den goudvoorraad van de Federal Reserve Banken en met de toeneming van disconteerings. Wat de industriele bedrijvigheid betreft, zijn de berichten uit de staalindustrie vrij bevredigend. Daarentegen is de automobielenindustrie niet zoo ruim van orders voorzien, zoodat van deze zijde een vermindering van de algemeene bedrijvigheid wordt verwacht.

Ten oorzak is de handel zoo stil geweest, als sinds langen tijd niet is voorgekomen. Eenerzijds heeft het vooruitzicht op de Paaschvacantie hiertoe bijgedragen, anderzijds de verontrustende berichten, welke uit Amerika en Frankrijk zijn gekomen. Op de *beleggingsafdeeling* is dit niet sterk tot uiting gekomen, omdat hier nog steeds de ruime houding van de geldmarkt een stimulans heeft gevormd. De verschillen voor deze rubriek zijn dan ook gering geweest. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld: 106%, 106%, 106¹³/₁₀; 4½ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 99, 98½, 99½; 7 pCt. Ned. Indië: 101½, 101¹³/₁₀, 101½; 5 pCt. Mexico £ 100-1000: 9¼, 9³/₁₀, 9; 8 pCt. Sao Paulo: 104½, 104, 104½; 5 pCt. Brazilië 1913 £ 10-100: 65½, 66.

Op de *rubbermarkt* is een geleidelijke daling ingetreden, welke geen direct verband heeft gehouden met de prijzen van het product of met de gedeclareerde dividenden. Wat den rubberprijs betreft, viel een vrij gelijkmatige stemming op te merken en de uitkeeringen, welke enkele ondernemingen, zooals de Hessa, de Ambaloetoe en de Indische Rubber Compagnie hebben aangekondigd, zijn over het algemeen nogal medegevallen. De zeer kleine omzetten echter hebben als vanzelf een reactie te voorschijn geroepen. Tegenover zelfs gering aanbod kon niet steeds voldoende vraag worden gesteld, zoodat een daling van de koersen over de geheele linie is ingetreden. Amsterdam Rubber: 357½, 340¼, 336¼; Deli Batavia Rubber: 254, 240, 242½; Hessa Rubber: 504, 509, 492, 491; Kali Telepak: 377, 364, 358; Ned. Ind. Rubber & Koffie: 335, 325; R dam Tapanoei: 166½, 160¼, 160; Serbadjadi: 378, 362½, 361; Sumatra Rubber: 371, 365, 364; Wai Sumatra Rubber: 306, 298, 295.

De *tabaksmarkt* heeft, met een enkele uitzondering voor aandelen Arendsburg, vrijwel hetzelfde beeld vertoond. Ook hier waren het geen berichten van de markt zelve, welke tot eenig aanbod hebben geleid, doch meer het ontbreken van iederen stimulans. De eerste twee voorjaarsinschrij-

vingen zijn thans achter den rug en tezamen met het vooruitzicht op een reeks vacantedagen is het begrijpelijk, dat de meeste fondsen een reactie hebben aangetoond. De koersverschillen zijn echter nergens van grooten omvang geworden. Arendsburg: 535, 526, 539; Deli Batavia: 412, 407¼, 408¼; Deli Mij.: 377, 373, 371; Ngoepit: 272, 246 (ex div.), 246; de Oostkust: 220, 214¼, 214; Senembah: 480, 476¼, 474.

De *sukerafdeling* is bijna zonder beweging geweest. De aanwijzingen van de beurs te New York voor het Cuba-product hebben slechts geringe variaties gegeven, hoewel de algemeene tendens omlaag gericht bleef. De aankondiging van het dividend op aandelen Cultuur Maatschappij der Vorstenlanden heeft wel bevrediging gewekt, doch heeft overigens niet veel uitwerking op het koerspeil uitgeoefend. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 163½, 167, 167½; Handelsverg. Amsterdam: 642½, 638, 641; Java Cultuur Mij.: 332½, 329½, 335½; Moorman: 435, 420, 425½; Poerworedjo: 106, 107¼, 107; Tjepper: 649, 649½, 648; Tjewe Lestari: 216, 217, 218¼, 217¼.

Ook de *petrolcummarkt* was over het algemeen onveranderd. Wel ontstond er eenige vraag voor aandelen Koninklijke Petroleum Maatschappij in verband met de daling van het Fransche betaalmiddel, doch aan den anderen kant was het aanbod steeds zoo ruim voldoende, dat hieruit geen rijzing van eenige betekenis kon ontstaan. De zwakke houding van de geheele Amerikaanse markt heeft in dezen een tegenwerkenden factor gevormd. Dordtsche Petr. Ind. Mij.: 378, 370½, 375; Geç. Holl. Petr.: 185, 181¼; Kon. Petr. Mij.: 396, 392½, 390½; Perlak Petr.: 75, 72½, 76¼; Peudawa: 51, 49, 50½.

Scheepvaart-aandelen bleven nagenoeg verwaarloosd, zoodat trouwens reeds in de laatste weken voortdurend het geval is. Er ontstond eenig animo voor aandelen Holland Amerika Lijn in verband met geruchten, als zoude deze Mij. een contract met de Russische regering hebben aangegegaan voor het exploiteeren van vrachten op de Wolga en de bijrivieren, doch dit bericht werd spoedig door de directie tegengesproken. Van de overige scheepvaart-aandelen konden alleen de Indische lijnen eenige belangstelling trekken. Holl. Amerika Lijn: 45½, 49, 49½; Java China Japan Lijn: 116½, 118, 119; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 77¼, 75½, 75¼; Ned. Scheepvaart Unie: 166½, 170, 169¼; Stoomvaart Mij. Nederland: 171, 172.

Binnenlandsche industriele aandelen waren kalm, zelfs voor aandelen Jurgens. De uitspraak in het bekemd proces omtrent de uitkeering der achterstallige dividenden is opnieuw uitgesteld; de tendens voor de aandelen bleef echter opgewekt. Aandeelen in kunstzijde-ondernemingen waren niet zeer geanimeerd, doch de omzetten waren zoo gering, dat van eenige stemming eigenlijk niet kan worden gesproken. Centrale Suiker Mij.: 129, 128½, 129½, 119¼ (ex div.), Gerofabriek: 120, 113¼ (ex div.), 115, 116½; Holl. Kunstzijde Ind.: 126, 123¼, 127; Jurgens: 167½, 165½, 166½; Maekubee: 140, 136½, 134½; Ned. Kunstzijdefabriek: 325½, 314½, 318½, 312½; Philips Gloeilampen: 374, 370, 368.

Mijn-aandelen waren prijshoudend. Eenige reactie trad in voor aandelen Sinkep Tin Maatschappij, in verband met de lichte daling op de markt voor het product. Alg. Explorat. Mij.: 129, 127½, 126, 125; Billiton 1e Rubr.: 655, 640, 638; Redjang Lebong: 290, 283½, 285; Sinkep Tin Mij.: 289, 279, 277.

Bankaandelen bleven nagenoeg onveranderd. Amsterdamsche Bank: 168¼, 166¼, 164¼; Incasso Bank: 119¼; Javasche Bank: 342½; Koloniale Bank: 191, 190¼, 193¼, 193½; Ned. Ind. Aandelen: 158½, 159, 158½; Ned. Handel Mij. C. v. A.: 146½, 146½; R'damsche Bankverg.: 71½, 72½, 73½; Twentsche Bank: 138½, 138, 137½.

De *Amerikaansche markt* was, in overeenstemming met de berichten uit Wallstreet, niet zeer opgewekt. Opmerkelijk was het echter, dat de aan onze beurs courant verhandeld wordende aandelen, zoo betrekkelijk weinig in koers zijn gedaald. Dit valt te verklaren uit het feit, dat de flauwe houding in New York in hoofdzaak werd veroorzaakt door de daling in fondsen, welke hier niet, of slechts in geringe mate, bekend zijn. Anaconda Copper: 91¼, 89¼, 88½; Studebaker: 56½, 53½, 52¼; United States Steel: 126¼, 123½, 123; Atchison Topeca: 125¼, 127½; Baltimore & Ohio: 91¹⁷/₁₀, 89¼, 88½; Erie: 28¹³/₁₀, 27, 26¼; 25¼; New York Ont. & Western: 24, 23½, 23½; Union Pacific: 149¼, 148, 149¼; Wabash Railway: 42¼, 40¹⁷/₃₂, 40¹³/₃₂.

De *geldmarkt* bleef ruim; prolongatie varieerde tusschen 2½ en 3 pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

30 Maart 1926

De tarwemarkt is in de afgelopen week aan dezelfde invloeden van de vorige week onderhevig geweest en wel enerzijds verbeterde vraag in de Europeesche importlanden, anderzijds goede berichten omtrent de nieuwe oogsten, voornamelijk in Noord-Amerika, en daarmee gepaard gaanden lust tot verkoopen, vooral door speculanten. De flauwe effectenbeurs te New York was eveneens aanleiding tot lagere prijzen, aangezien op flauwe dagen op de effectenbeurs Wallstreet zich blijkbaar op de granen werpt. Het verband moge nog zoo verwijderd zijn, op een oogenblik heeft het zijn invloed. Na aanvankelijk lagere prijzen herstelde de markt zich evenwel om later weer te dalen, doch de Mei-termijn, de oude oogstpositie, sluit te Chicago op 158 tegen 157 een week te voren, terwijl de prijs per Juli (d.i. nieuwe oogst) iets gedaald is. Te Winnipeg is per saldo de prijs zoowel voor Mei als voor Juli iets hooger dan een week geleden, terwijl in Zuid-Amerika de prijzen vrijwel onveranderd sluiten. De berichten van den nieuwen Amerikaanschen oogst geven nu reeds schattingen voor den staat Kansas, een der belangrijkste voor den oogst van winter-tarwe. Volgens deze schattingen zou de oogst ca. 200 miljoen bu. opbrengen tegen verleden jaar ca. 75 miljoen, dus een overweldigende toename, waarbij men evenwel in aanmerking moet nemen, dat de oogst in Kansas verleden jaar bijzonder klein was. Bovendien spreekt het vanzelf, dat oogstschattingen over den nieuwen oogst in Noord-Amerika op dit oogenblik uiterst voorbarig genoemd moeten worden. Tegenover deze optimistische schattingen staan meer pessimistische schattingen van den oogst van Zuid-Amerika, die in verband met het lage natuurgewicht van de tarwe aanzienlijk lager geschat zou moeten worden. De kwaliteit van de Zuid-Amerikaansche tarwe laat inderdaad te wenschen over, maar de prijs heeft zich hierbij aangepast en vooral ten onzent wordt deze tarwe regelmatig verkocht. De verschepingen waren ook deze week wederom klein, zoodat ook de hoeveelheid onderweg ongeveer onveranderd bleef. De afladingen van Argentinië verminderden eenigszins; men verwacht niet dat deze nog eens een groote hoogte zullen bereiken. De niet Europeesche landen namen ook wat minder tarwe op.

In de meeste gevallen zijn de prijzen in de Europeesche markten verhoogd, ook ten gevolge van stijging der vrachten, vooral van La Plata, waar de afladers wat erg lang hebben afgewacht, doch ook in Noord-Amerika, waar hetzelfde verschijnsel zich voordoet en waar bovendien weinig aanbod van wilde booten is, ten gevolge van het eindigen van de kolenstaking. Montreal zal nu spoedig wederom de uitvoerhaven moeten worden van tarwe en andere granen.

Op de ladingenmarkt was meer activiteit, vooral op Vrijdag werd een groot aantal ladingen verhandeld, waarbij verschillende stoomende ladingen Australische tarwe.

Op Zaterdag werd een gedeelte van een lading Noord-Russische tarwe verhandeld. De verschepingen van Rusland worden regelmatig voortgezet, doch blijven van bescheiden afmetingen, zoodat zij het totaalcijfer der verschepingen slechts weinig beïnvloeden.

Het weer was in een gedeelte van Europa misschien wat te droog, doch over het algemeen is het den laatsten tijd zeer gunstig geweest voor de nieuwe oogsten.

Rogge. Ofschoon ook deze week geen afladingen van Noord-Amerika plaats vonden, kwamen toch verschillende zaken tot stand, zoodat spoedig wederom in de weekopgave afladingen naar Europa vermeld zullen worden. Toch zijn deze afdoeningen nog maar van kleinen omvang; een groote speculatieve vraag, zooals zich verleden jaar telkens voordeed, bestaat er nog niet. De markt is zeer prijshoudend, doordat het aanbod van Europeesche rogge aanmerkelijk verminderd is, doch schaarschte doet zich nog nergens voor. De fluctuaties te Chicago waren gering en volgden die van tarwe op den voet, doch ten slotte was de prijs nog iets lager dan een week geleden.

Mais zoowel als andere voerartikelen was vast gestemd. De groote afladingen van mais hooren nu reeds geruimen tijd tot het verleden en waar Argentinië weinig en de Donaulanden niets aflaadden, is het totaal van de weekverschepingen al zeer gering. Het gevolg is, dat het aanbod van spoedig leverbare mais steeds vermindert en dat de voorraden, die zich in de meeste markten hadden opgehoopt, sterk afnemen. De vraag deed zich in Europa bijna uitsluitend op het Continent voelen, en ons land nam daarbij wederom de leiding. Ook in Antwerpen was goede vraag maar de flauwe wisselkoers belemmerde den omzet in hooge mate, zoodat in de meeste gevallen de maakbare prijs lager was dan in Holland. Hamburg, daarentegen heeft bijna geen voorraad en dientengevolge werden aldaar de hoogste prijzen betaald, waarbij de Scandinavische landen regelmatig als koper optraden. Ook in de Engelsche markten zijn de prijzen voor stoomende mais opgelopen, vooral toen Rotterdam de laatste lading Plata-mais, die nog aan de markt was, opnam.

Het aanbod van mais van de Balkanlanden was onregelmatig. Een novum was de verkoop van een tamelijk groote partij mais, voor verscheping over land, nl. over de Donau tot Regensburg, vandaar per spoor tot Mainz en dan verder per schip naar Nederlandsche plaatsen. Ware de vraag in Duitschland en Tsjechoslowakije beter, deze mais zou natuurlijk met meer voordeel naar die landen verkocht kunnen worden, daar de prijs dan zeer veel lager zou uitkomen, dan de mais, die deze streken anders over Antwerpen, Rotterdam en Hamburg betrekken. Vanaf Mei kan men vrij groote verschepingen van de Donaulanden tegemoet zien, doch voor dien tijd zullen deze waarschijnlijk niet veel te beteekenen hebben, daar de mais niet voldoende droog is, om het vervoer te kunnen doorstaan. De Noord-Amerikaansche markt was over het algemeen niet vast gestemd. Blijkbaar is de vraag in de Ver. Staten te gering.

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Atres		
	Tarwe Mei	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Mei	Mais Mei	Lijnzaad Mei
27 Mrt. '26	160 1/8	73	40 1/4	13,—	7,10	15,50
20 „ '26	157 1/8	74	39 1/4	12,85	7,05	15,45
27 Mrt. '25	157 1/8	109 1/8	43 1/8	15,25	9,40	21,20
27 Mrt. '24	101 1/2	75 1/4	45 1/4	10,35 ¹⁾	7,95	18,45 ¹⁾
27 Mrt. '23	119 1/8	74 1/8	45	11,65 ¹⁾	8,80 ¹⁾	21,05 ¹⁾
20 Juli '14	82	56 1/8	36 1/2	9,40	5,38	13,70

1) per April.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	29 Maart 1926	22 Maart 1926	30 Maart 1925
Tarwe (Manitoba III) ..1	15,50	15,40	* 18,—
Rogge (No. 2 Western) ..1	** 10,70	** 10,40	14,55
Mais (La Plata)2	173,—	165,—	229,—
Gerst (48 lb. malting)3	177,—	175,—	246,—
Haver (Canada 3)1	10,75	10,50	11,80
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad) ..1	12,75	12,70	13,—
Lijnzaad (La Plata)3	336,—	328,—	470,—

1) per 100 KG. 2) per 2000 KG. 3) per 1960 KG. * No. 2 Hard/Red Winter Wheat. ** Zuid-Russische.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	21/27 Maart 1926	Sedert 1 Jan. 1926	Overeenk. tijdvak 1925	21/27 Maart 1926	Sedert 1 Jan. 1926	Overeenk. tijdvak 1925	1926	1925
Tarwe	27.969	251.435	180.415	225	2.182	5.655	253.617	186.070
Rogge	2.117	42.965	18.842	—	—	—	42.965	18.842
Boekweit	218	6.474	9.454	—	140	150	6.614	9.604
Mais	19.480	235.011	185.885	1.000	20.037	23.914	255.048	209.799
Gerst	8.986	87.840	35.837	—	2.286	1.785	90.126	37.622
Haver	1.507	34.145	22.662	—	1.795	150	35.940	22.812
Lijnzaad	807	49.128	43.490	16.062	58.991	10.268	108.119	53.758
Lijnkoek	2.970	70.542	61.636	—	—	—	70.542	61.636
Tarwemeel	1.563	13.249	25.708	335	2.510	4.564	15.759	30.272
Andere meelsoorten	107	2.935	2.555	—	—	—	2.935	2.555

en dientengevolge blijven de voorraden vermeerderen. Dit geldt evenwel niet van de voorraden aan de zeehavens en de prijzen aldaar zijn tamelijk veel gestegen, terwijl maïs voor zeer spoedige verschepping niet meer wordt aangeboden. Ook de hogere vrachten waren aanleiding dat de prijs in Europa hooger werd, vooral naar Holland en Hamburg kwamen regelmatig zaken in Noord-Amerikaansche maïs tot stand.

Ook gerst was vast gestemd. De Noord-Duitsche markten kochten zeer belangrijke hoeveelheden Russische gerst, doch ook Noord-Amerikaansche en Canadeesche soorten werden geregeld verhandeld. De verscheppingen waren evenwel klein, zoodat spoedig aankomende gerst niet veel druk veroorzaakt.

Er was meer vraag in bijna alle Europeaansche markten voor haver, vooral voor Noord-Amerikaansche soorten naar het Continent. De afladingen van Zuid-Amerika gaan geregeld voort, doch deze soort vindt op het oogenblik tamelijk moeilijk plaatsing, vooral ook omdat de Engelsche markt niet veel belangstelling toonde.

SUKER.

Ofschoon Cuba op het oogenblik op het hoogtepunt van den binnenkomenden oogst is en de voorraden dientengevolge groot zijn, kon zich in Amerika een onmiskenbaar betere toon op de termijnmarkt voelbaar maken, hetgeen uit ondervolgende cijfers blijkt:

	Sp. C.	Mei	Juli	Sept.
Slot voorafgaande week	3.96	2.27	2.41	2.54
Opening verslagweek	3.96	2.28	2.40	2.53
Slot verslagweek	4.02	2.35	2.47	2.60

De ontvangsten in de Atl. havens der V. S. bedroegen deze week 108.000 tons, de versmeltingen 71.000 tons (tegen 84.000 tons in 1925) en de voorraden 178.000 tons.

Nadat de prijs voor prompte Cubasuiker tot aan het begin van verslagweek geleidelijk gedaald was tot 2.15 \$c. & fr. New York, trokken deze daarna weer aan tot ongeveer 2½ \$c. De vraagprijs voor April verschepping naar Europa liep van Sh. 10/6 op tot Sh. 10/8½.

De Cubastatistiek is als volgt:

	1926	1925	1924
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten tot 20 Maart	212.186	199.892	191.253
Totaal sedert 1/12 tot 20/3	2.120.783	2.173.786	1.935.134
Werkende fabrieken	175	183	176
Weekexport 20 Maart	97.246	135.084	128.694
Totalexport sedert 1/1 tot 20/3	1.121.365	1.395.385	1.320.214
Totale voorraad 20 Maart	999.419	778.401	614.920

Volgens Czarnikow's berichten wordt voor Italië en Frankrijk eene belangrijke uitbreiding van den bietaanplant verwacht, terwijl ook Jugo Slavië en misschien Hongarije waarschijnlijk wat meer zullen uitzaaien. Naar verluidt zal ook in Holland en België het oppervlak iets uitgebreid worden, doch in Tsjecho-Slowakije, Duitsland en Polen zal dit waarschijnlijk ongeveer hetzelfde blijven als verleden jaar. Wat Rusland betreft, verwacht men, dat het bietaaraal dat van 1925 zal overtreffen.

Het totaal der Zichtbare voorraden blijft toenemen in vergelijking met dat van verleden jaar, hetgeen uit onderstaande cijfers blijkt:

	1926	1925	1924
	Tons	Tons	Tons
Duitsland 1 Maart	1.050.000	725.000	829.000
Tsjechoslowakije 1 Maart	790.000	591.000	454.000
Frankrijk 1 Maart	378.000	453.000	169.000
Nederland 1 Maart	232.000	160.000	106.000
België 1 Maart	175.000	204.000	84.000
Engeland 1 Maart	481.000	138.000	188.000
Europa	3.106.000	2.271.000	1.830.000
V.S. Atlant. havens 24 Maart	178.000	118.000	195.000
Cuba 20 Maart alle havens	999.000	778.000	615.000
Totaal	4.283.000	3.167.000	2.640.000

In Engeland verlaagden Raffinadeurs in het begin der week den prijs van hun product met 3d en 6d al naar gelang der positie.

Voor Frankrijk en Polen worden de volgende officieele cijfers bekend gemaakt over het tijdvak October/Februari, in vergelijking met hetzelfde tijdvak in 1924/25:

Frankrijk. (uitgedrukt in Ruwsuiker).

	1925/26	1924/25.
Productie	753.164 Tons	827.005 Tons.
Import	132.897 "	104.892 "
Export	122.247 "	113.770 "
Consumptie	436.882 "	415.171 "
Voorraad	377.658 "	452.664 "

Polen. (uitgedrukt in witte suiker).

	1925/26	1924/25.
Voorraad 1/10/25	347 Tons	15.048 Tons.
Productie	521.531 "	434.596 "
Export	183.880 "	150.313 "
Consumptie	103.348 "	97.742 "
Voorraad 1/3/26	234.650 "	201.589 "

Op Java bleef de markt ook deze week stil.

Hier te lande opende de markt in flauwe stemming op noteeringen van f 16¼ voor Mei, f 16¼ voor Augustus en f 17½ voor December, waarna, wegens sterk realisatie aanbod, de prijzen terugliepen tot resp. f 15½, f 15¾, en f 16½, waartoe afgedaan werd. Op deze prijzen openbaarde zich echter een levendige vraag terwijl de markt tevens steun vond in de stijgende New Yorksche markt, waardoor het slot prijshoudend afkwam met f 15¾ voor Mei, f 16¼ voor Augustus en f 16¾ voor December.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Maart	Londen			New York 960 Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java's f.o.b. per Melljuni	Cuba's 96° c.l.f. Maart.	
	kristalsuiker basis 99°	Sh.	Sh.	Sh.	\$ cts.
29 Mrt. '26	f 15¾	31/3	13/10½	10/7½	3,96
22 " '26	" 15¾	31/3	13/9	10/7½	3,96
29 Mrt. '25	" 21½/16	37/6	17/-	14/6	4,74
29 Mrt. '24	" 36.-	65/-	25/-	27/9	6,72
	ruwsuiker basis 88°				
4 Juli '14	f 11½/32	18/-	—	—	3,26
	basis 99°				
	f 14½/32				

1) Het verschil tusschen ruwsuiker 88° en krist.suik. 99° is aan te nemen op f 3 p. 100 KG.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 24 Maart 1926.

De Amerikaansche katoenmarkt toont geen nieuw beeld; er hebben dagelijks fluctuaties plaats zonder dat deze veel invloed op operaties hebben. Er is weinig speculatie en er wordt niet veel gedaan. Eg. F. G. F. Sakel Spot daalde j.l. Maandag tot 15 d. wat tot nu toe het laagste punt is van dit seizoen en sinds 15 Maart 1921 niet bereikt werd; verscheidene malen tusschen 15.25 en 15.50. De algemeene flauwe stemming in den handel blijkt wel uit Liverpool Spot Sales, die de vorige week slechts 23.000 balen bedroegen. De aanvoeren zijn overvloedig; het laatste Ginn's Report geeft een totaal aan van 16.104.000 balen, linters uitgezonden. tegen 14.497.000 balen met linters het vorige seizoen. Wanneer men een en ander vergelijkt met het totaal van 1923/4 met linters bedraagt de ditjarige reeds geginde oogst ruim 5¼ miljoen balen meer; met 1922/3 5¼ miljoen balen en met 1921/22 bijna 7¼ miljoen balen meer. De ontvangsten van Egyptische katoen bedragen iets meer dan verleden jaar, doch daar staat tegenover dat stocks in Alexandrië ongeveer 800.000 cantars grooter zijn dan verleden jaar.

Ook de Amerikaansche garenmarkt is flauw gestemd. Spinners van de meeste soorten, zoowel twist als weft, rapporteeren dat de vraag gering is en dat er slechts kleine hoeveelheden geboekt zijn voor spoedige levering. De geboekte orders beginnen in de meeste gevallen dan ook reeds aardig in te loopen, terwijl de voorraden toenemen. Er zijn wel behoorlijke biedingen voor flinke hoeveelheden aan de markt, doch de geboden prijzen zijn over het algemeen te laag om tot zaken te leiden. In getwijnde garens worden enkele postjes genoemd voor het binnenland, doch de vraag voor export ontbreekt.

Zaken bepalen zich tot kleine hoeveelheden voor directe behoefte en de omzet, zoowel in cops als bundels, is slechts gering. De zekerheid van groote aanvoeren van ruw materiaal, alsmede de algemeene economische positie, zijn een beletsel voor zaken in garens van eenige betekenis.

De doekmarkt is deze week niet veel verbeterd en zaken zijn teleurstellend. Prijzen blijven vast maar overzeesche koopers houden zich afzijdig en zijn alleen geneigd de dagprijzen te betalen. Indië koopt nog steeds en het nieuws van China luidt iets gunstiger. Geen van de groote verbruikscentra is echter met flinke zaken in de markt; de toon is rustiger en er zijn slechts kleine hoeveelheden in alle soorten afgesloten, zoodat het moeilijk is deze week iets bepaalds over de markt te schrijven.

	17 Mrt. 24 Mrt.	Oost. koersen.	16 Mrt. 23 Mrt.
Liverpoolnoteeringen.		T.T. op Br. Indië	1/6½ 1/6
F.G.F. Sakellaridis	15,30 15,35	T.T. op Hongkong	2/3¼ 2/3¼
G.F. No. 1 Oomra	6,35 6,35	T.T. op Shanghai	2/11½ 2/11½

Notering voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands.)

	26 Maart 1926	19 Maart 1926	12 Maart 1926	26 Maart 1925	26 Maart 1924
New York voor Middling ...	19,25 c	19,30 c	19,55 c	25,25 c	27,05 c
New Orleans voor Middling	17,96 c	18,37 c	18,50 c	25,10 c	27,50 c
Liverpool voor Middling ...	10,16 d	10,08 d	9,90 d	14,07 d	16,70d*)

*) Voor fully middling ouden Standaard.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen).

	1 Aug. '25 tot 19 Mrt. '26	Overeenkomstige periode	
		1924/25	1923/24
Ontvangsten Gulf-Havens.	8415	8562	6023
" Atlant.Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	1869	2241	1458
" " 't Vasteland etc.	3618	3755	2623
" " Japan	893	787	501

Voorraden.
(In duizendtallen balen).

	19 Mrt. '26	Overeenkomstig tijdstip	
		1925	1924
Amerik. havens.	1204	1070	650
Binnenland	1755	891	652
New York	31	200	154
New Orleans	377	285	137
Liverpool	569	757	424

KOFFIE.

De stemming voor het artikel was in de afgelopen week wel iets beter dan in de voorafgaande. Er viel namelijk wat meer vraag te bespeuren, zowel voor binnenlandsche consumptie als voor uitvoer en de prijzen handhaafden zich op de basis, in de vorige week bereikt.

Op de termijnmarkt waren de fluctuatien zeer gering en de markt sluit op noteringen, die slechts weinig verschillen met die van acht dagen geleden.

Volgens telegram uit Brazilië bedroeg de voorraad, in de Goevernementspakhuisen en de spoorwegstations in het binnenland van Sao Paulo teruggehouden, op 18 Maart 3.924.000 balen, hetgeen tegen 10 Maart weder eene vermindering aanwijst van 101.000 balen.

Op het oogenblik doet de invloed der naderende feestdagen zich reeds gevoelen. De koffiemarkt te Rio blijft gedurende de nu ingegane week gesloten en het laat zich aanzien, dat in de eerste plaats de importzaken ook ditmaal niet van veel betekenis zullen zijn.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 100/- à 101/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 101/6 à 102/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 84/- à 85/-.

In de prijzen van Robusta op aflading kwam ook niet veel verandering. Op het oogenblik zijn de noteringen:

Palembang Robusta, April/Mei verscheping, 47½ ct.

" " Juli/Sept. " 46½ ct.

W.I.B.f.a.q. " Aug./Oct. " 53½ ct.

alles per ½ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De officieele loco-noteringen bleven onveranderd 65 ct.

per ½ K.G. voor Superior Santos en 56 ct voor Robusta.

De noteringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

	Santos-contract basis Good				Gemengd Contract basis Santos Good			
	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.
30 Mrt	55 7/8	53 1/2	51 1/4	50 3/8	50 7/8	48 3/8	46 1/2	45
23 "	55 7/8	53 3/8	52	50 1/2	50 3/8	48 1/2	46 1/8	45 1/4
16 "	57	53 3/4	52 7/8	51 1/4	51	48 1/2	47 1/8	45 7/8
9 "	57 1/2	54 1/4	53 3/8	52 1/8	51 1/2	49 1/4	47 1/8	46 3/4

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Mei	Juli	Sept.	Dec.
29 Mrt.	\$ 17,30	\$ 16,80	\$ 16,35	\$ 15,90
22 "	" 17,10	" 16,70	" 16,30	" 15,85
15 "	" 17,45	" 16,83	" 16,27	" 15,90
8 "	" 17,46	" 16,86	" 16,45	" 16,06

Rotterdam, 30 Maart 1926.

(Mededeeling van de Vereeniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 7)	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 4)	
29 Mrt. 1926	176.000	25.325	1.398.000	27.000	7 11/16
22 " 1926	208.000	25.675	1.360.000	27.000	7 15/16
15 " 1926	218.000	25.475	1.360.000	27.000	7 9/16
30 Mrt. 1925	209.000	37.100	2.035.000	40.000	5 35/16

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli*
27 Mrt. 1926 --	32.000	3.328.000	217.000	7.074.000
28 Mrt. 1925 --	22.000	2.795.000	182.000	7.669.000

*) In Reis.

THEE.

De theemarkt te Londen gaf in de afgelopen week andermaal blijk van een prijshoudende stemming, alhoewel er in het begin wat minder belangstelling bestond voor ordinaire en middensoorten. De week sloot echter met de veiling van Java-thee wederom vast tot hier en daar hogere prijzen voor alle soorten. Het gemiddelde prijsniveau onderging daardoor vrijwel geen verandering.

In deze week vinden er te Londen alleen theeveilingen plaats op Maandag en Dinsdag, waarna de vakantie in-treedt, die ook nog aan zal houden in de week na Paschen.

Hier was de markt stil, doch vast en kwamen er nog enkele afdoeningen tot stand van opgehouden partijen ex vorige veiling.

De totale thee-uitvoer der thee-produceerende landen der wereld wordt voor 1925 geraamd op 800 millioen lbs., tegenover 821 millioen lbs. voor 1924 en 786 millioen lbs. voor 1923.

Amsterdam, 29 Maart.

RIJST.

In overeenstemming met de vaste tendenz in het Oosten, is ook in Europa de stemming voor Burma zeer goed. Daarentegen is de afzet van fancy rijst niet zoodanig dat deze soort veel attentie geniet. De toestand in Frankrijk draagt daartoe het zijne bij, zoodat over het algemeen in de betere soorten hoogst weinig tot stand komt.

RUBBER.

Gedurende de afgelopen week onderging de rubbermarkt weinig verandering. Van Amerika was de vraag vrij beperkt en hoofdzakelijk van handelaars, terwijl de consumenten aldaar zowel als in Europa weinig kooplust toonden.

De slotnoteringen luiden:

Ia Crêpe:		einde voorafgaande week:
Maart	1.67 1/2	1.72
April/Juni	1.62 1/2	1.69 1/2

COPRA.

De markt was de afgelopen week aanvankelijk zeer kalm gestemd. Later, toen de vraag van de zijde van fabrikanten toenam, trokken de prijzen iets aan. Indië verkocht regelmatig, vooral Straits en Ceylon Copra.

De noteringen zijn:

Nederl.-Ind. f.m.s. stoomend	f. 34 3/8,
" " " Mrt./Apr. afl.	" 34 1/4,
" " " Apr./Mei "	" 34 3/8.

29 Maart 1926.

STEENKOLEN.

Het kenmerkende feit op alle kolenmarkten is dat van groote onzekerheid en terughouding. Niemand beseft op het oogenblik wat de beste politiek is, koopen of afwachten en evenmin weten de mijneigenaars of zij goed doen af te geven voor levering over de geheele maand April, dan wel slechts voor onmiddellijke levering. Zoolang de Engelsche Regeering niet in duidelijke termen te verstaan geeft wat er staat te gebeuren voorzoover haar betreft, zullen alle betrokkenen in het duister tasten en elke koop of verkoop is op het oogenblik een daad van speculatie, tenzij bedoeld voor oogenblikkelijke levering.

De prijzen zijn sinds ons laatste rapport, behoudens kleine schommelingen, nagenoeg onveranderd en luiden:

Northumberland Ongezeefde .. f.	10,50
Durham Ongezeefde ..	11,25
Cardiff Ongezeefde ..	13,50
Schotsche Gezeefde ..	10,50
Yorkshire Gewasschen Doubles ..	13,75
Westfaalsche Vetsfönder ..	10,75
Vetstukken ..	13,—
Smeenootjes ..	12,50
Gasvlamfönder ..	10,75
Gietcokes ..	15,75

alles per ton van 1000 K.G., franco station Rotterdam/Amsterdam.

Westfaalsche bunkerkolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f. 9.75.

Markt prijshoudend.

30 Maart 1926.

IJZER.

In Engeland is het gevaar voor een uitsluiting in de machiné-industrie afgewend, waarmede een factor van onzekerheid voor de ijzer- en staalmarkt verdwenen is. Desniettegenstaande blijft de stemming lusteloos, er is weinig vraag. Het zal op den duur moeilijk zijn de ruwijzerprijzen — die gedurende de laatste weken zeer vast waren — op het tegenwoordige niveau te handhaven. Het spreekt wel vanzelf, dat de markt in België sterk onder den invloed staat van de daling van den franc, koopers nemen een afwachting houding aan, over het algemeen loopen de prijzen dan ook terug. Ruwijzer blijft vast, de notering f. o. b. Antwerpen werd niet gewijzigd. Gezien de francdaling is er dus een belangrijke verlaging t.o.v. de wereldmarkt.

	Notering in de week van		
	15/21 Mrt. 1926	22/28 Mrt. 1926	23/29 Mrt. 1925
Ruwijzer.			
f. o. b. Middlesbrough	Sh.	Sh.	Sh.
Cleveland Foundry no. 1	73/-	73/-	83/-
" " " 3	70/6	70/6	78/-
" " " 4	69/6	69/6	77/-
Hematite East Coast			
Mixed Numbers	77/6	77/-	84/-
Wagon départ Longwy			
(Lotharingen):	Frs.	Frs.	Frs.
Moulage P. L. no. 3 !...	407,50	407,50	335,—
Semi-phosphoreuse ...	437,50	437,50	355,—
ab Werk Rheintl.-Westfalen			
Gieszerei Roheisen no. 1	Mk.	Mk.	Mk.
" " " 3	88	88	93
" " " 3	86	86	91
Hämatit	93 1/2	93 1/2	99 1/2
f. o. b. Antwerpen			
Gieterij ruwijzer no. 3	340-345	340-345	355-360
Walsproducten.			
f. o. b. Antwerpen (vrijbl.)	Sh.	Sh.	
Stafijzer	104-104 1/2	103-104	
Plaatijzer 5 mM	108 1/2	108 1/2	
" 3 " 	119	118 1/2	

METALEN.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	Koper Standard	Koper Electrolytisch	Tin	Lood	Zink
29 Mrt. 1926..	57.17/6	65.-/-	287.17/6	30.7/6	33.5/-
22 " 1926..	59.-/-	66.-/-	292.15/-	31.17/6	34.-/-
15 " 1926..	59.-/-	65.17/6	259.7/6	31.17/6	33.15/-
8 " 1926..	59.2/6	66.2/6	292.12/6	32.2/6	35.-/-
30 Mrt. 1925..	60.2/6	64.10/-	240.7/6	35.-/-	34.17/6
20 Juli 1914..	61.-/-	..	145.15/-	19.-/-	21.10/-

VRACHTENMARKT.

Op de Noord-Amerikaansche vrachtenmarkt waren begin dezer week slechts weinig orders; de vrachten waren tegen het einde der week iets vaster. Van de Northern Range werd handige tonnage opgenomen per begin April tegen 8 cents per 100 lbs. naar Antwerpen/Rotterdam/Bremen/Hamburg, terwijl naar Portugal een aantal kleinere booten werd bevracht van Portland tegen 2/- en 2 1/2 per qtr. De eenige afsluiting van West St. John bestaat in een boot van 24.000 qtrs. naar de Middellandsche Zee (niet ten Oosten van West-Italië, excl. Spanje en Noord-Afrika) op basis van 13 cents één haven. Van Montreal waren de orders in groter getale en een handige boot werd bevracht per 10/31 Mei naar Antwerpen/Hamburg range tegen 12 1/2 cents, zwaar graan. Over het geheel genomen

was deze markt veel vaster dan in de afgelopen weken.

De vraag naar tonnage voor suiker van West-Indië was minder dan de vorige week en de vrachten zijn nog verder teruggelopen; tonnage van 6/7000 tons werd bevracht van Cuba naar U. K./Continent tegen 13/-, optie Marseille 14/- tot 14/6, per Maart/April. Geraffineerde suiker is vertegenwoordigd door de bevrachting van een 18/1900 tonner naar U. K./Continent tegen 17 cents per 100 lbs., Maart.

De North Pacific is nog zonder vraag naar graanbooten voor iedere positie. April booten zijn in de markt tegen 26/- doch de bevrachters interesseeren zich hiervoor niet. Voor lijnbooten werden parcels geboekt tegen 22/6, naar de gebruikelijke loshavens. Ook naar lumber booten bestaat slechts weinig vraag.

De meest in het oog loopende markt was deze week de River Plate met snel stijgende vrachten. Terwijl de reeders zich een week geleden tevreden moesten stellen met 11/6 van Bahia Blanca werd thans van dezelfde laadhaven 18/- betaald naar de volle range U. K./Continent, terwijl naar directe havens, zooals Antwerpen en Hamburg, herhaaldelijk 15/9 en 16/- werd betaald. Deze sterke stijging der vrachten is moeilijk te verklaren, daar de graanvrachtenmarkt geen overeenkomstige levendigheid te zien gaf. Tegen het einde der week werd het iets minder levendig en de vraag is, of de vrachten gehandhaafd kunnen worden.

De Chilispetervrachtenmarkt leefde ook op en hoofdzakelijk de Continentale koopers hebben deze opleving veroorzaakt. De vrachten zijn echter laag gebleven. Een zeilschip werd bevracht voor April belading (connossementen 1 Mei) naar het Continent tegen 14/-, steamer terms, terwijl maandelijksche partijen zijn geboekt naar Duinkerken/Hamburg range tegen 21/-, nl. 2000 tons gedurende ieder der laatste 6 maanden van dit jaar. Naar wilde booten is de vraag gering en de beste indicatie per Juni naar Antwerpen/Hamburg range 18/-, één haven. Naar de Vereenigde Staten werd niet bevracht.

De Oostelijke markten bleven flauw en de vrachten naar Europa zijn bijna alle nog op hun vroegere lage niveau. Van Wladivostock is een flinke hoeveelheid ruimte aan de markt per April/Mei en wil men waarschijnlijk 20/- naar de gebruikelijke U. K./Continent loshavens accepteren, doch de bevrachters tonen hiervoor geen interesse, ondanks de lage vracht. Saigon bevrachtte een 5000 tonner naar Shanghai tegen 26 sen per picul, April.

Van Australië werden geen thuisvrachten afgesloten en van West-Australië is de beste indicatie 25/- per April. Een verdere val in de vrachten naar het Oosten kan worden geconstateerd in de afsluiting van een boot naar Japan tegen 18/6 per Maart/April.

Van Burmah zijn practisch gesproken geen thuisvrachten in de markt en de vracht voor wilde booten is nominaal ongeveer 20/-. Britsch-Indië is levenloos. Van Zuid-Afrika werd een handige boot van 4500 tons opgenomen voor een lading mais naar U. K./Cont. tegen 18/6 per Apr.

De vraag naar tonnage van den Donau was flink en verscheidene handige booten werden bevracht tegen 16/- naar het Continent, optie U. K. 16/9 terwijl naar Scandinavië (één haven) 18/6 werd betaald. Ook van de Zwarte Zee was veel vraag en werd herhaaldelijk 12/6 en 12/9 U. K./Cont. betaald met Scandinav. opties tegen 1/6 extra.

Een flink aantal ertsbevrachtingen van de Middellandsche Zee heeft plaats gevonden doch de vrachten bleven op het lage peil. O.a. werd betaald: Hornillo Bay/Newport River 6/6, Bona/Rotterdam 4/3, Valencia/Newport 6/6. Benisaf/Philadelphia betaalde 10/6. Fosfaat is kalm. Bona/Bremen bevrachtte tegen 7/-.

De kolenvrachtenmarkt van Amerika was vast, doch de vrachten waren zwak. Naar Rio werd \$ 3.15 tot \$ 3.10 per April betaald en naar Rio Grande Do Sul \$ 3.50.

Met uitzondering van de Zuid-Amerikaansche bestemmingen bleven de Engelsche kolenvrachten gehandhaafd. Van Zuid-Wales werd betaald: Hamburg 4/3, Genua 10/6, Port Said 11/6, Buenos Aires 19/- en van de Oostkust: R'dam 3/7 1/2, Antw. 3/3, Gibraltar 9/-, Alexandrië 12/6.

RIJNVAART.

Week van 21 t/m. 27 Maart 1926.

De aanvoeren van zeezijde bleven gering. Scheepsruimte bleef meer dan voldoende beschikbaar.

De ertsvrachten bedroegen maximum fl. 0.22 1/4 met 1/4 en fl. 0.32 1/2 met 1/4 lostijd. Naar Mannheim bedroeg de vracht voor ruwe producten in doorsnede fl. 0.70 met verkorten lostijd.

Het sleeploon varieerde tusschen het 27 1/4 ct. en het 30 cents-tarief.

De waterstand, hoewel vallend, bleef gunstig. In de Ruhrhavens bleef de toestand slecht. De vracht voor exportkolen bedroeg Mk. 60.— met vrij sleepen.